

03 [27] | БЕРЕЗЕНЬ 2015

ВІСНИК

СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЕМКІВСЬКИХ
ОБ'ЄДНАНЬ

Ще не вмерла України!
Cantabile.

200

Михайло Вербицький
років від дня народження

ЗМІСТ

Наші справи

Лемко С.Барна призначений головою Тернопільської оласної державної адміністрації.....	4
Монополізувати назву.....	6
Волошин А. Русини чи українців.....	8
Як русини стали українцями.....	10

Наші люди

Святкування 200-ліття М.Вербицького в с.Млини.....	14
Візит професора Б.Гальчака до Києва.....	15
Не міліють Лемківські джерела.....	16
На Пряшівщині фестивалі русинів і русинів- українців наразі проходять окремо.....	18
Фестиваль «Лемківська писанка» - свято народного мистецтва.....	19
Символ втраченої Батьківщини.....	20
Об'єднання лемків Канади передали \$8.707,53 на підтримку України.....	24
На Перечинщині відзначили річницю проголошення Карпатської України.....	24
Лемківська Писанка у Чорткові.....	27

Культура

«Музика воїнів».....	28
Лемколянд для діти.....	29
З Калинова у широкий світ. До 70-ліття художника Павла Лопати.....	31
Ліна Гвань до свого 75-річчя подарувала Пряшеву Антонича.....	34

Події. Історії. Життя36

Постать. Софія Федина – Щонайперше я співачка і не можу уявити свого життя без пісні.....	40
--	----

Оголошення та анонси.....44

Головний редактор: Софія Федина

Редакційний

колектив: Тарас Радь

Віталій Левченко

Дизайн: Віктор Дудяк

Вісник СФУЛО. ©. Офіційне видання
Світової Федерації Українських

Лемківських Об'єднань.

Виходить раз на місяць.

Основна мета часопису – динамічно
висвітлювати діяльність усіх
суб'єктів СФУЛО.

Номери вісника можна скачати зі
сайту СФУЛО:
www.sfulo.com/biblioteka

Адреса редакції:
visnyk.sfulo@gmail.com. Можна
надсилати свої матеріали. Рішення
про публікацію прийматиме
редакційна рада.

Світова Федерація Українських
Лемківських Об'єднань (СФУЛО) -
неурядова міжнародна громадська
організація, яка об'єднує українські
лемківські спільноти України,
Польщі, Словаччини, Сербії, Хорватії,
Канади та США. Основна мета
діяльності - забезпечення та захист
законних соціальних, економічних,
творчих, етнічних, національно-
культурних та інших інтересів
лемків; розвиток та популяризація
лемківської культурної спадщини і
духовності на засадах законності,
демократії, добровільності та
самоврядування.

Офіційна сторінка в інтернеті

www.sfulo.com.

Вступне слово...

Шановна Лемківська громадо!

Дорогі наші друзі!

Щиросердечно вітаємо усіх із
Вербною Неділею та Великоднем
(залежно, хто як святкує :)

Щоразу ми чекаємо Великодніх
свят з надією на відродження не
тільки нашого світу, але й
відродження Віри, Надії, Любові

у наших серцях і насколо нас!

Цьогоріч ми також дуже чекаємо Божого Благословіння у вигляді
мирного неба над головою і Перемоги правди над Кривдою.

Тож поможімо Господу здійснити наші прохання - відкріймо серця
для щирості і взаємопорозуміння, борімося з жадобою і злістю в
насамперед в самих собі, шукаймо шляхів примирення як з рідними і
друзями, але й з ворогами, творімо навколо себе атфосферу затишку і
співпраці!

Великий День здійсниться, коли ми будемо готові до великих добрих
справ!

**Христос Воскрес-Воістину Воскрес!
Нехай зійде на нас Благословіння із небес!**

**З повагою,
Головний редактор, голова
СФУЛО
Софія Федина**

НАШІ СПРАВИ

ЛЕМКО СТЕПАН БАРНА ПРИЗНАЧЕНИЙ ГОЛОВОЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Президент Петро Порошенко представив голову Тернопільської обласної державної адміністрації Степана Барну

Офіційне представлення відбувалося у сесійній залі Тернопільської обласної ради. У ньому взяли участь голова обласної ради Василь Хомінець, депутати обласної ради, актив області, громадськість.

Степан Барна двічі обрався депутатом Тернопільської обласної ради – у 2006 та 2009 роках. У 2014 році був обраним народним депутатом Верховної Ради України.

Президент України Петро Порошенко.

- Я давно його знаю. Часу на розкачку не дам і завтра вже буду питати, що зроблено. Так ніби ви тут працюєте кілька років. Головне завдання – безпека і оборона держави. Важливе виконання плану мобілізації. Якщо ми себе не захистимо, ніхто нас не захистить, – каже Петро Порошенко.

Гарант сподівається, що Барна зробить все, щоб розворушити Тернопільщину. Новому очільнику ОДА не дарували квіти. Тільки посвідчення, – кажуть квіти будуть дарувати, як будуть успіхи.

В.о. голови ОДА Іван Крисак побажав Степану Барні успіхів та з молодого командою принести зміни в область.

Новий очільник наголосив, що вони сьогодні стоять перед випробуванням.
- Десятки хлопців віддали життя за Україну, інші захищають її, інші потребують

підтримки після демобілізації. Найбільший союзник путіна – це корупція. Мій кабінет відкритий для кожного хто потребує підтримки. Тернопільщина стане форпостом реформ і прикладом для інших областей, обіцяє він.

Довідка:

Степан Степанович Барна (нар. 9 жовтня 1979; с. Нагірянкa Чортківського району Тернопільської області) — український громадсько-політичний діяч. Член партії «Блок Петра Порошенка». Народний депутат України 8-го скликання

Степан Барна народився в с. Нагірянкa Чортківського району в родині сільських вчителів Степана Михайловича та Світлани Людвігівни. Після закінчення Ягільницької середньої школи у 1996 році вступив до Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (нині — національний) на історичний факультет.

У 2001–2004 рр. навчався в аспірантурі інституту політичних та етнонаціональних досліджень НАН України. У вересні 2003 р. вступив до Інституту післядипломної освіти Тернопільської академії народного господарства (нині ТНЕУ) на спеціальність «менеджмент організацій» та здобув кваліфікацію «Економіст». Професійне стажування проходив як помічник Голови Комітету у закордонних справах Верховної Ради України (за проектом «Програми сприяння Парламентові України» Ілінойського університету (США)), також стажувався в Інституті Сходу Варшавського університету.

З листопада 2004 р. до березня 2006 р. працював головою Благодійного фонду «Ідея і Чин України». Потім — куратором з питань соціально-економічного розвитку, у квітні призначений керівником Громадського центру Всеукраїнської громадської організації «Наша Україна» в Тернопільській області, 28 жовтня 2006 р. обраний головою Тернопільської обласної організації ВГО «Наша Україна». 19 лютого на загальних зборах організації обраний членом Правління цієї організації.

27 червня 2006 р. призначений радником Міністра сім'ї молоді та спорту.

26 березня 2006 р. обраний депутатом Тернопільської обласної ради, працює членом постійної Комісії у справах сім'ї молоді та спорту Тернопільської обласної ради.

Від 15 вересня 1999 до 30 вересня 2004 р.— голова Тернопільського обласного науково-пошукового товариства «Обереги», також був головою Наглядової Ради цього товариства. Окрім того обраний головою Наглядової Ради Інституту Національного Відродження України імені Ігора Ґерети та членом Ради з питань молодіжної політики при голові Тернопільської облдержадміністрації.

На установчому з'їзді ВМГО «Молодіжний Союз Наша Україна» 22 жовтня 2005 року обраний до складу Президії Ради організації. У грудні 2005 р. обраний головою Тернопільської обласної організації ВМГО «Молодіжний Союз Наша Україна». 4 листопада 2006 р. був обраний головою Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Молодіжний Союз Наша Україна».

З 5 березня 2005 р. член політичної партії «Народний Союз Наша Україна», член Президії ради партії. З квітня 2005 р. член Президії та ради ТОО партії «Народний Союз Наша Україна». Був координатором громадського руху «За Україну!».

Під час виборів до Верховної Ради України 26 жовтня 2014 року — № 65 у списку «Блоку Петра Порошенка».

Від 4 грудня 2014 — народний депутат України.

Від 2 квітня 2015 — голова Тернопільської обласної державної адміністрації. Вперше в історії Тернопільщини нового очільника області особисто представив Президент України.

МОНОПОЛІЗУВАТИ САМОНАЗВУ

Нещодавно, як повідомив зі Словаччини кореспондент радіо „Lem.fm”, сім русинських організацій разом з головою Круглого столу русинів Словаччини написали до словацького уряду листа, в якому висловили протест проти фінансування діяльності Союзу русинів-українців Словацької Республіки (СРУСР). Ці організації протестують проти державної підтримки фестивалів у Свиднику, Бардієві і Камйонці, які організовує СРУСР.

**Камйонка: Жіноча співацька група «Бучина», Пача. 49
Фестиваль фольклору русинів-українців Словаччини 31 травня – 1 червня 2014 р.**

Ініціатори протесту вважають, що у Словаччині нема такої національної меншини, як русини-українці. Згідно з останнім переписом населення, така національність не існує. На їхню думку, якщо хтось є русином, не може водночас бути українцем. Підписанти протесту наголошують, що мета цих фестивалів – українізація русинів. Вони вважають це протиправним і посилаються на статті Конституції Словацької Республіки. Вони підкреслюють, що така практика перечить міжнародному Рамковому договору про захист національних меншин. Цим самим їх, тобто русинів, «обпльовують».

Вони закидають теж СРУСР, що така об'єднувальна політика родом з комуністичного товариства Культурного союзу українських трудящих (КСУТ), членами якого була більшість СРУСР. Цікаво, що троє підписантів листа протесту також було членами КСУТ.

На цей лист прореагували діячі СРУСР. Заступник голови Центральної ради СРУСР Павло Богдан вважає, що «це не перший протест „політичних русинів”, політика яких побудована на антиукраїнстві. СРУСР було засноване у січні 1990 року.

Термін „русини-українці” був закомпонований у назву організації з метою показати, що йдеться про синонімічні назви, і, таким чином, декларувати єдність населення. Ті, хто не погоджувався з таким рішенням, вважаючи, що русини – це окремий, самостійний народ, згодом при допомозі закордонних ідеологів, зокрема Пауля-Роберта Маґочія, заснували власну організацію, яку назвали „Русинська оброда” (відродження). З того часу звинувачують Союз русинів-українців СР і його попередника – Культурний союз українських трудящих у всіх гріхах, які ніби сталися у відношенні до русинів Словаччини, починаючи від 50-х років минулого століття».

Як наголошує П. Богдан, у Словаччині «нема жодного закону, який би говорив про те, які національності проживають на її території, нема навіть закону про національні меншини чи дефініції національної меншини. Вони від нас вимагають, щоб ми називали себе українцями і займалися не місцевою культурою, а лише культурою великої України».

Заступник голови ЦР СРУСР упевнений, що під впливом пропаганди під час перепису українці записують себе русинами. Держава таку політику підтримує і виділяє їм кошти, втричі більші, ніж українцям, «за математичним взірцем, основу якого творить кількість населення, що зголошується до даної національності». У газеті русинів-українців Словаччини «Нове життя» (№ 3/2015) появилася відповідь на закиди у статті «Треба мати „міру”», де П. Богдан посилається на Конституцію Словаччини, у якій записано: «Кожний має право обирати собі свою національність» (ст. 12, абзац 3).

Подібну акцію русини здійснили раніше: «Одна подібна ініціатива з „другого табору” була ще десь п'ять років тому, коли її автори вимагали змінити назву нашої організації, або взагалі припинити її діяльність. Тоді Міністерство внутрішніх справ СР ясно відповіло, що нема жодних підстав для такого кроку. Нова спроба впливає, мабуть, з того, що наперекір значній кількості різних організацій з прикметником «русинська», явних результатів їхньої роботи не видно. Як приклад, може послужити їх шкільництво, де більше слів, ніж учнів. Тому вони зосереджуються на анти-українстві та на „відкриванні ворогів”, що є старою тактикою багатьох неуспішних, між ними і комуністів, яких так критикує у своєму коментарі до листа згадуваний коментатор». («Нове життя», № 3/2015).

Повний зміст статті: 22 квітня 2015

Ярослав Присташ ■ ЛЕМКІВСКА СТОРІНКА ■ №12, 2015-03-22

Джерело: <http://www.nasze-slowo.pl/>монополізувати-самоназву/

РУСИНИ ЧИ УКРАЇНЦІ?

Августин ВОЛОШИН

В часі великої мовної, підручникової і національної боротьби, яка оце ведеться на нашому Підкарпатті між трьома напрямками, вороги нашого відродження пустилися шляхом епігонів і на спосіб червоних агітаторів і підлих хитрунів софізмами дурять наш бідний нарід. Не дивуємося їм, бо свідомі самі, що правди не мають за собою, стараються вони прикритою брехнею з'єднувати собі сторонників, тримаючися засади, що кожний середник, хоча б і найбільший злочин, — є добрий, якщо їм помагає до досягнення їхньої цілі.

В повному хаосі понять, який панує між нашим народом — і тверді рускіє і домашні прославлені неділянці закинули вудицю до каламутної води й хитро ловлять людей. Кажуть, що ми були русинами, тож маємо ними бути й далі, училися з руських книжок, тож маємо з них учитися і далі, русинами були наші великани: Духнович, Павлович, Добрянський, Кралицький, Попрадов і т.д. — тож русинами маємо бути й ми, а не якимись українцями. Закидають нам "українофільство" (хоч ми правдиві українці, а не українофіли!), добачують у нас впливи галицьких емігрантів, бачучи між емігрантами і соціалістів, і комуністів, і безбожників — оскаржують нас, що ми всі соціалісти, комуністи й безбожники, українців малюють як рогатих чортів, що прийшли винищити наш нарід і на кінець кричать: дивися, русине, які чорти ті українці і чи ти хотів би мати з ними щось спільного? Ні, лиши їх, бо ти ніколи не був, не є й не будеш українцем, а до смерті останеш русином, бо русини були твої предки й руська мати тебе породила, а руська мати може лише русина породити, а не якогось рогатого українця. Гарна й хитра софізма, яка не одного може збаламутити.

Русини ми, чи українці? Безперечно, що ми русини! Так відповість кожний національно свідомий чоловік на Підк. Русі, в Галичині, на Буковині й у Вел. Україні, якщо він не хоче бути підніжком і грязею чужого народу. Але тоді чому ми самі називаємо себе й дозволяємо, ба й домагаємося, щоб нас називали й узнавали українцями? Чи ми вже покинули назву "русин" і виреклися її? Ось, саме відповідь на це питання треба пояснити нашому народові, щоб, будучи русином-українцем, не дався обманути всяким лжерусинам з під прапора Фенцика чи "Неділі".

Назви "русин" ми не вирікаємося й не покидаємо її. Нею називалися наші славні князі в Києві й у Галичині й на Підкарпатті, нею називалися наші великі предки, нею називаємося і ми. Ця назва нам була і є дорога і свята. Але коли ми днесь на перше місце видвигаємо й завше підчеркуємо назву "українець-український", то це робимо для того, щоб відрізнити себе від тих, що сталися зрадниками нашого народу й як вовки в овечій шкурі іменем "русини", іменем руського народу, іменем ніби руської культури за мадярські пенге, за польські золоті туманять і продають русина. Вкрали нашу назву "русини" й нею послуговуються в своїй юдиній роботі. Щоб отже відособнітися від тих справдішних яничарів і зрадників, ми перестаємо вживати стару нашу назву "русини", а вживаємо нашу не много молодшу назву

"українці". І цього нашого поступовання ніхто не може нам брати за зле. Подібну аналогію маємо й у церковній термінології. Напр., усі хрещені називаються християнами, то є не всі є членами правдивої Христової Церкви. Ото ж, щоб себе відосібнити від усяких відступників, члени правдивої Церкви Хр. називаються ще й особним, більше спрецизованим іменем "католики". Не покидають назви "християне", але більше видвигают назву "католики", бо ж ім'я "християне" присвоїли собі та ним ошукують людей цілі сотки найрізномордніших, собі цілком противорічних сект, як це зробили й наші вороги з нашою назвою "русина".

Другу, ще свіжішу аналогію маємо в сьогоднішній Галичині. В усіх трьох галицьких єпископствах заборонено в богослуженнях уживати назви "православні", а на її місце вживають назви "правомірні". Галицькі єпископи зарядили так тому, бо московські агітатори цареславної схизми з тією нашою стародавньою назвою йшли між гр.-кат. вірників і поволи перетягали їх на схизму. Чи покинули наші галицькі браття назву "православні"? Ні, не покинули, тільки більше видвигают назву "греко-католики чи католики", щоб тим відрізнити себе від тих зрадників Церкви Христової, що підшилися під назву "православні" й нею воюють і шкоду роблять!

Ті дві аналогії нам цілком вистарчають. Ми так само не перестаємо бути русинами, тієї назви не покидаємо, вона нам свята й тепер, але коли під цю назву підшилися всякі свідомі чи несвідомі шкідники, які ні нашої мови добре не знають, ні духом нашого народу не живуть, а тільки служать чужим інтересам, на знищення нашого народу, тоді ми мусимо видвигати другу нашу назву "українці", щоб більше підчеркнути нашу нерозривну одність із великим укр. народом і щоб ясніше зазначити, що ми нічого спільного не маємо з тими, що, називаючи себе русинами, туманять і продають наш руський нарід.

Про це писати й це людям пояснювати треба саме сьогодні, коли по наших селах і по наших "Просвітах" русофільські агітатори збирають підписи на "руські" учебники. Отже, українське свідоме громадянство, до роботи!

Борітеся — поборете!

РУСИНИ ЧИ УКРАЇНЦІ? Вперше надруковано в газ. "Свобода". — Ужгород, 1937. — 2 вересня. — ч. 28. — с. 1.

Подається за першодруком. Стаття не підписана. Вона з'явилася як реакція на ту ідеологічну боротьбу, що починалася в 30-х рр. ХХ ст. на Закарпатті між українцями і русофілами. А. Волошин у той час став найвищим авторитетом у відстоюванні української національної ідеї за Карпатами. Керована ним газ. "Свобода" систематично друкувала матеріали, у яких велася полеміка з "русофілами". Стаття "Русини чи Українці?" могла бути ініційована А. Волошином або ж вийти з-під його пера. У ній, зокрема, порушуються і церковні проблеми Галичини й Закарпаття, які автор добре знав. Поглядом на проблему "русини" чи "українці", висловлені у статті, — це погляди А. Волошина.

Джерело: <http://litopys.org.ua/volosh/volosh38.htm>

ЯК РУСИНИ СТАЛИ УКРАЇНЦЯМИ

Серед широкого загалу, і навіть серед частини науковців, досить поширений стереотип, що русинами завжди були лише західні українці. Сучасні ж діячі так званого політичного русинства на Закарпатті навіть оголошують існування там окремого русинського народу, відмінного від українців, на тій підставі, що закарпатці найдовше зберігали цю самоназву. Але річ у тому, що раніше всі українці звалися «русинами», а етнонім цей походить саме з Середнього Подніпров'я. Етнонім «русини» — перша самоназва українського народу, який пізніше, з певних причин, змінив самоназву, і до того ж не так уже й давно.

Вперше цей етнонім у збірній формі множини «русь» і в однині «русин» фіксується в «Повісті временних літ» під 911—912 рр. у договорах князя Олега з Візантією. (Такий тип етнонімії зі збірною формою множини взагалі характерний для давньоруської та староукраїнської мови, наприклад, «литва» — «литвин», «чудь» — «чудин», «мордва» — «мордвин» і т. п.) Походження самої назви «Русь», від якої утворився названий етнонім, дуже дискусійне, запутане й заслуговує на окремий розгляд. Але, як свідчать мовознавчі дослідження, всі етноніми, як правило, утворюються доволі випадковим шляхом і, виникнувши, швидко втрачають зв'язок із середовищем свого походження (наприклад, франки були відмінним від французів народом, хоча й дали їм свою назву, а болгарами спочатку звалися тюркські кочівники). В давньоруський час етнонім «русь»/«русин» вживався лише стосовно жителів Київського і Переяславського князівств, тобто Русі у вузькому чи власному розумінні. Решта ж мешканців Давньоруської держави, як це добре видно з літописів, звалися так, тільки зіштовхуючись із представниками чужих держав, оскільки мали власні, земельні етноніми. Вони утворилися після зникнення давніх племінних етносів (полян, волинян, деревлян та ін.) і виникнення в період удільної роздробленості нових етнічних спільнот у межах «земель»-князівств. На території України це «чернігівці», «галичани», «володимирці» («волинці»), невелика спільнота «болохівців», а також «турівці» на нинішньому україно-білоруському прикордонні і «севрюки» на україно-російському. У кінці XII — на початку XIII ст. самоназва «русь»/«русин» поширюється на всю територію Південної Русі (в майбутньому України), витісняючи земельні етноніми. Поширення тут етноніма «русь»/«русин» як самоназви всього місцевого населення, що чітко фіксується в літописах (найбільше у Галицько-Волинському), є свідченням завершення українського етногенезу. Адже поява єдиної самоназви, як показують дослідження етнологів, свідчить і про появу етносу. На теренах Росії приблизно тоді ж утверджується самоназва «русские», яка хоч і подібна до «русь»/«русин», проте утворена за зовсім іншою моделлю (див. «Як народилися українці», «ДТ» за 23 квітня 2005 р.).

Прикладів, коли зовсім різні народи мають схожі й навіть тотожні назви, етнологія знає достатньо (франки і французи, бритти і британці, татари — сибірські, казанські, астраханські, кримські та ін., які є різними народами). До речі, такі назви, як «русичі», «руси» і т. п., що нині широко вживаються як письменниками, так і науковцями, є кабінетним витвором частково давніх книжників, а частково сучасних авторів. Самі наші предки їх не використовували.

Отож, етнонім «русь»/«русин» вживався як самоназва всього українського народу впродовж XIII — початку XVIII ст., і це добре задокументовано джерелами як із Волині та Галичини, так і з Середнього Подніпров'я. Зокрема його у тій-таки давній формі «русь»/«русин» ми зустрічаємо в таких пізніх за часом створення творах зі Східно-Центральної України, як «Хроніка» Феодосія Софоновича (завершується 1672 р.), Літопис Григорія Граб'янки та вірші й приповіді Климентія Зіновієва (кінець XVII — початок XVIII ст.), Літопис Самовидця (закінчується 1702 р.), Літопис Самійла Величка (початок XVIII ст.), а також у гетьманських документах того періоду. А сама Україна тоді звалася «Руссю». Росію у нас тоді звали Московією, Білорусь — Литвою (і, відповідно,

росіяни — «москалі», «москвитини», білоруси — «литвини»). Назва ж «Україна» була лише крайовим топонімом, яким називали прикордонні з Диким Полем середньонадніпрянсько-східноподільські землі — козацькі території. Вона й означала, власне, «кордон», а не «окраїна» чи «країна», про що детально писав ще Михайло Грушевський. Цей факт чомусь проходить повз увагу сучасних дослідників.

Найбільш пізнє вживання етноніма «русин», виявлене мною у джерелах зі Східно-Центральної України, припадає на 1728 р. Ми натрапляємо на нього у драмі «Милость Божія», створеній у Києві до 80-річчя початку Хмельниччини та на честь вступу на гетьманську посаду Данила Апостола. Водночас ще у 50-х роках XIX ст. етнонім «русин» вживався тут кобзарями у співаних ними думах. Наприклад, у записаній від кобзаря Андрія Шута з Чернігівщини думі «Хмельницький і Василій Молдавський» говориться: «Що ж то в нас гетьман Хмельницький, русин». Цей факт свідчить, що етнонім «русин» вживався у Східній Україні, зокрема серед простолюду, де книжні й офіційні термінологічні нововведення сприймалися не одразу, набагато довше за відзначений 1728 рік. У XVIII—XIX ст. в підросійській Україні, насамперед серед політичної еліти, етнонім «русь»/«русин» витісняється офіційною, прийнятою в державному діловодстві Росії формою «малоросіяни»,

пізніше зміненою на «малороси». До речі, цей термін ввели в обіг самі українці, хоча зміст його спочатку був зовсім іншим, ніж пізніше. Походить він від назви Мала Росія, яка разом з назвою Велика Росія була введена в обіг константинопольським патріархатом у XIV ст. При цьому греки, за аналогією з термінами «Мала Греція» і «Велика Греція», під Малою Росією розуміли метрополію — Південну Русь (теперішню Україну), а під «Великою Росією» — її віддалені колонії й окраїни. Цю грецизовану версію назви Русі, разом з утвореним від неї етнонімом «малоросіяни», спопуляризували київські книжники XVII ст. Від них її перейняли офіційні кола Росії, причому змінивши зміст, який став тепер означати росіян, тільки вже «малих».

На приєднуваних до Російської імперії правобережних українських землях етнонім «русин» зникав не відразу (що ще раз свідчить на користь його довшого побутування і в Східній Україні). Так, іще у 60-х роках XIX ст. він широко вживався на Східному Поділлі, яке, як відомо, увійшло до складу Росії наприкінці XVIII ст. Зокрема етнонім «русин» стосовно нинішньої Вінниччини фіксується у відомому збірнику приказок і прислів'їв Матвія Номиса (Симонова) та в зібраних там же народних оповіданнях і казках. Вживає його у своїх творах і подолянин Степан Руданський. Саме в XIX ст. фіксується вживання цього етноніма у формі множини «русини». У західних регіонах України (на Волині, Галичині, Буковині) самоназва «русини», яка вже не була на той час загальноукраїнською, побутувала до початку, а то й до середини XX ст., а на Закарпатті ще довше.

Етнонім «українці» виникає пізно, утверджується ж як загальноукраїнська самоназва практично на наших очах. Уперше термін «українці» фіксується наприкінці XVI ст. у документах, присвячених повстанню Григорія Лободи та Северина Наливайка, а також боротьбі з татарами. В першій половині XVII ст. «українцями» називали на сеймах Речі Посполитої послів від Київського, Брацлавського та

Чернігівського воєводств. Це був іще не етнонім, і тим більше не самоназва, а лише територіальна назва всіх жителів прикордоння — «України», незалежно від національності. Спричинили ж перетворення терміна «українці» на самоназву події Козацької революції середини XVII ст. і виникнення на території власне України Гетьманської держави. Саме відтоді термін «українці» поступово утверджується як етнічна назва жителів цих теренів, зокрема Середньої Наддніпрянщини і Лівобережжя (але не всієї України в сучасному розумінні). В універсалах Богдана Хмельницького та інших гетьманів з'являються назви «народ украино-малоросійський», «народ український». Термін же «українці» в етнічному розумінні зустрічаємо у листі невідомої особи до Івана Виговського 1657 р., в листі архімандрита Новгород-Сіверського монастиря Михайла Лежайського до боярина

Артамона Матвєєва 1675 р. Наприкінці XVII — на початку XVIII ст. етнонім «українці» використовують у своїх літописах, поряд із термінами «русь»/«русин», Григорій Граб'янка і Самійло Величко. У XVIII—XIX ст. термін «українці» поширюється серед населення як етнонім, проте тільки як регіональний. Зокрема Яків Маркович у «Записках про Малоросію» (1798 р.) вказує, що Україною вважається територія «між реками Остром, Супосом, Дніпром і Ворсклою», «від чого й тамошніх жителів називають українцями».

Починаючи з першої половини XIX ст., українська інтелігенція (Михайло Максимович, Микола Костомаров, Ізмаїл Срезневський, Осип Бодянський, Михайло Драгоманов та ін.) починає використовувати назву «українці» як загальноукраїнський етнонім, на противагу витісненому на Наддніпрянщині і Лівобережжі дією російських офіційних властей етноніму «русини». Її зусиллями етнонім «українці» поступово поширюється по всій території України. Однією з вагомих причин прийняття українською інтелігенцією нового етноніма була монополізація Росією давньоруської спадщини і неможливість ефективно протистояти цьому в умовах відсутності в українців своєї державності. Тим часом етнонімічна назва «українці» була дуже вдалою, оскільки поєднувалася зі славним козацьким минулим і вже побутувала як один із регіональних етнонімів. Проте утвердження нового загальноукраїнського етноніма відбулося далеко не відразу. Зокрема Тарас Шевченко терміна «українці» ще не вживає. У творах Степана Руданського етноніми «українці» і «русини» фігурують паралельно. Леся Українка вже взяла новий етнонім собі за псевдонім, хоч інколи все ж використовувала і назву «русини», «русько-український народ». Серед широких народних мас етнонім «українці» приживався як самоназва ще повільніше. Остаточно утверджується самоназва «українці» у Східно-Центральній Україні аж після національно-визвольних змагань 1917—1920 рр.

На Галичині та Буковині етнонім «українці» починає поширюватися з кінця XIX ст., коли там відбувається піднесення українського національно-культурного руху. Особливо цьому сприяли своєю діяльністю Іван Франко, Андрей Шептицький, Михайло Грушевський, а пізніше — рух січових стрільців і національно-визвольні змагання, включно з діяльністю УПА. Проте сприйняття народоназви «українці» як власної русинами Галичини затягнулося до Другої світової війни. На Закарпатті етнонім «українці» поширюється найпізніше — фактично аж після його приєднання до України в 1944 році. Як бачимо, український народ у процесі своєї непростой етнічної історії, під впливом певних обставин, змінив самоназву, і до того ж не так уже й давно. Взагалі ж випадки зміни народом самоназви у той час, коли сам народ продовжує існувати, трапляються досить рідко.

Автор: Василь Балушок

Джерело: Дзеркало Тижня, № 27 (555)

http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/yak_rusini_stali_ukrayintsyami.html

НАШІ ЛЮДИ

СВЯТКУВАННЯ 200-ЛІТТЯ М.ВЕРБИЦЬКОГО В С. МЛИНИ

4 березня, в с.Млини Ярославського повіту (Республіка Польща) відбулися урочисті заходи з відзначення 200-річчя від дня народження отця Михайла Вербицького та 150-річчя від першого публічного виконання державного гімну України.

Біля могили, де похований о. М. Вербицький, відслужили панахиду, яку очолив Блаженніший Святослав, у супроводі хорових колективів з

Польщі: хору Катедрального собору м. Перемишля, молодіжного хору імені М. Вербицького, хорів «Журавлі» та «Намисто».

Відбулося покладання квітів, вінків, лампадок до могили о. М. Вербицького, зокрема і вінка від Президента України та Польщі.

Біля каплиці-пантеону за творами композитора відбувся концерт. У ньому взяли участь духовий оркестр Академії сухопутних військ ім. Гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів), народна академічна хорова капела ім. Павла Чубинського (м. Київ) та муніципальний чоловічий хор «Каменярь» (м. Стрий). Зокрема, пролунав Гімн України у виконанні духових оркестрів України та Польщі. Загалом делегація з України складала близько 14 автобусів з представниками різних громадських організацій.

Дубницька Христина

Фото: Барабах Роман

ВІЗИТ ПРОФЕСОРА Б.ГАЛЬЧАКА ДО КИЄВА

23 та 24 березня 2015 року в Київському університеті права НАН України відбувся цикл майстер-класів доктора наук, професора Університету Зелена Гура (Польща) – **Гальчака Богдана**.

Під час зустрічі були розглянуті наступні теми: **«Операція «Вісла» - 1947», «Лемківські перспективи ХХІ століття»** та **«Дії Польського війська в південно-східній Польщі в 1945-1946 роках в світлі рапортів чехословацьких спецслужб»**.

Під час майстер-класу пан Гальчак, зазначив, що на його думку, комуністична влада вирішила провести операцію „Вісла” тому, що бачила у цьому величезні переваги. Українське населення не мало покровителя і вона могла робити з ним все, що хотіла. Операція „Вісла” мала не тільки дуже нелюдський характер, але й була нісенітницею з економічної точки зору. Вона призвела до величезних державних витрат. Масове переселення людей потребувало транспортних засобів, харчування та залучення великої кількості працівників відповідних служб і чиновників. Необхідно було також надавати матеріальну допомогу депортованим. Українське населення, поселене на новій - чужій землі, яка вимагала іншої культури сільського господарства, часто було не в змозі на ній господарювати. Позаяк землі, на яких до 1947 року проживало українське населення переважно залишалися незаселеними.

Та це не мало великого значення для комуністичної влади. Найважливішою була головна мета, а саме: „апаратні” державні інтереси. Українське населення не було потрібне в південно-східній частині держави. Потрібне було на західних і північних землях. У такому випадку його необхідно було депортувати.

Що стосується Лемківських перспектив ХХІ ст., то професор Гальчак зазначив, що сьогодні, в лемківському середовищі переважають два національні напрямки: український, який стверджує, що лемки є частиною українського народу і русинський («автономічний»), котрий приписує приналежність лемків до русинської нації або карпато-русинської, яка також охоплює населення Закарпаття. Обидві фракції, мають інше бачення своєї групи у Всесвіті. Це не тільки перешкоджає спільним діям направлених на збереження своєї тожсамості, але породжує ситуацію, коли сторони представляють собою серйозну загрозу один для одного.

Пропагандована в деяких середовищах програма утворення окремої нації (лемківської чи русинської) обтяжило лемківське населення тягаром, якого воно не в змозі нести. Єдина можливість знайти своє «місце у Всесвіті» для лемків веде через приєднання власної тожсамості до однієї з уже існуючих націй. Єдиний народ, котрий визнає всіх лемків, як тих хто проживає в Україні, так і тих хто проживає в Польщі та Словаччині за свою регіональну групу - це український. Прийняття української тожсамості, на думку професора Гальчака, є єдиним шансом на порятунок решток лемківської традиції.

Зустріч викликала жваву зацікавленість та дискусію серед студентів. Зокрема, студенти факультету міжнародних відносин поцікавились як склалась доля примусово переселеного населення після падіння комуністичного режиму в Польщі та яке ставлення польського населення та представників офіційної влади до такої історичної події як операція «Вісла». Студенти КУП НАНУ дякують керівництву університету за отриману можливість спілкування з доктором, професором Університету Зелена Гура (Польща).

Джерело: <http://kul.kiev.ua/novini/u-kijivskomu-universiteti-prava-nan-ukrajini-vidbuvsja-cikl-mayster-klasiv-doktora-nauk-profesora-universitetu-zelena-gura-polsha-galchaka-bogdana.html>

НЕ МІЛЮТЬ ЛЕМКІВСЬКІ ДЖЕРЕЛА

Село Маріямпіль — специфічне. До війни тут проживало більшість поляків, особливо на «Вовчкові». Коли після війни поляків вивезли до Польщі, то на їхнє місце із Польщі переселили українців. До речі, якраз минає 75 років від часу першої депортації.

У нашому селі були переселенці з Холмщини, Ярославщини, а найбільше — з Лемківщини, особливо із сіл

Тилич, Мушинка, що біля Криниці (Краківщина). Проживаючи компактно, лемки зберегли свою мову, звичаї. Але з часом старші люди відходили в інший світ, молоді навчались, виїжджали із села, тому стали забуватися пісні, традиції. Натхненником оновлення, відродження їх стала уміла організаторка, вчителька, музикантка з душею поета Марія Пікуляк (до речі, не лемкиня, а місцева жителька). Довгими зимовими вечорами збирала вона в Будинку культури жінок-лемкинь, які пригадували слова, мелодію призабутих співанок. М. Пікуляк обробляла пісні і розучувала їх з хором.

Із травня 1992 року почалася активна концертна діяльність колективу, котрий налічував до 40 учасників. Виступали на сільській сцені, в сусідніх селах, у Галичі. Хор мав назву «Джерело Лемківщини». Це були суто лемки, молодість яких минула на Лемківщині: М. Вінтоняк, І. Фімляр, С. Хрептик, Е. Какалець, Т. Гавран. До них приєдналися В. Кіт, В. Копись, Й. Копись, Й. Сабецький, В. Чумаков, З. Каменецький. Найстаршою з-поміж усіх була П. Пушкар, котрій тоді минуло 70 років, а виступала вона до 80-ти. Наймолодшою — 14-річна Іра Каменецька, «наш соловейко», як її називали, нині — оперна співачка в Одесі.

Починаючи з 1992 р. хоровий колектив виступав на першій «Лемківській ватрі» на межі трьох областей — Львівської, Тернопільської та івано-Франківської в селі Лопушні. Згодом такі «ватри» почали проводити незмінно у «лемківській столиці» — місті Монастириськах. Декілька разів маріямпільці виступали на «Лемківській ватрі» у Ждині (Польща), де показували «Лемківські вечірки» та «Лемківське весілля».

На базі хору було створено три вокальні ансамблі: найстарші хористки назвали свій гурт «Лемкині», молодші учасниці об'єднались у гурт «Парадниці» (пишно, гарно вбрані — чепурухи), чоловіча група хору називалася «Гудаки». Понад 30 років віддали самодіяльній сцені такі співачки, як М. Боберська, Л. Хрептик, Т. Гармата, Г. Васильків, Г. Рушак, Л. Домарчук, М. Качанська. На цей час «Парадниці» продовжують активно виступати на всіх сільських заходах, на відзначеннях державних свят.

Молоді, енергійні жінки запалюють своїм завзяттям інших. Душею колективу є Л. Телішак, ідейним організатором — Л. Васильків. Тішать своїми голосами Л. Хрептик, Н. Вавришук, Л. Шевчук, О. Криницька, Т. Гармата, Г. Рушак, М. Качанська, Г. Кульчицька. До них приєдналися чоловіки — М. Кушнір, М. Васильків, Я. Хрептик, В. Дмитрів, С. Левицький. Жінки, крім сценічних костюмів, пошили собі й лемківські. Вони охоче виступали у Музеї давнього Галича у Крилосі, в Шевченківському гаю у Львові, на «Співочому полі» у Тернополі, до дня Галича біля пам'ятника королю Данилу, до річниці депортації лемків біля пам'ятного знака в Галичі.

У Маріямполі є єдиний в Україні «Біблійний сад». Є статуя Матері Божої, створеної за образом Матері Божої Маріямпільської. Тут щороку проводять прощу, на котру приїжджають вихідці із нашого села, які живуть у Польщі. На прощі виступають наші «Парадниці», а ще співають вони у церковному хорі, колядують односельцям.

Нині маріямпільські співачки мріють виступити в Києві у програмі «Фольк-мюзик» на Першому національному телеканалі.

Любов САБЕЦЬКА. с. Маріямпіль

Джерело: <http://www.galychyna.if.ua/publication/culture/ne-milijut-lemkivski-dzherela/>

НА ПРЯШІВЩИНІ ФЕСТИВАЛІ РУСИНІВ І РУСИНІВ-УКРАЇНЦІВ НАРАЗІ ПРОХОДИТИМУТЬ ОКРЕМО

Пряшівський самоврядний край став ініціатором проведення наради представників Союзу русинів-українців Словацької Республіки та Русинської оброди в Словаччині щодо евентуального проведення у Свиднику спільного фестивалю. Таку ініціативу озвучив голова Пряшівського самоврядного краю Петро Худік на нараді 23 лютого в Пряшеві, в якій взяли участь також представники міста Свидника.

П.Худік заявив, що у разі проведення такого фестивалю можна було б заощадити кошти, які витрачає Пряшівський самоврядний край як співорганізатор Русинського фестивалю і Свята культури русинів-українців Словаччини у Свиднику. Голова Центральної ради СРУСР Петро Сокол і

заступник голови Центральної ради СРУСР Павло Богдан сказали, що підготовка Свята культури русинів-українців Словаччини вже йде на повну потужність і ініціатива з боку ПСК надходить запізно, оскільки грантові проекти вже є в стадії обговорення в адміністрації Уряду СР. Було домовлено, що фестивалі в цьому році пройдуть у запланованих термінах. Як про це інформуємо на іншому місці в газеті, 61 Свято культури русинів-українців Словаччини за домовленістю з співорганізатором - містом Свидником відбудеться 19 – 21 червня 2015 року.

На завершення наради Петро Худік вийшов з ініціативою організувати також спільні зустрічі представників СРУСР і Русинської оброди. Як відомо, Союз русинів-українців СР в інтересі встановлення діалогу і евентуальної співпраці вислав Русинській оброді кілька років тому офіційного листа, проте і досі не одержав на нього відповідь.

Нарада в Пряшівському самоврядному краї стала одною з чергових спроб налагодження діалогу і співпраці між організаціями.

Поруч з представниками СРУСР у нараді взяли участь приматор міста Свидника Ян Голодняк, віце-приматор міста Свидника Петро Пилип, директорка

Піддукалянського осередку культури у Свиднику Марія Пайзинка, голова Русинської оброди в Словаччині Мілан Мнягончак та голова Окружної організації Русинської оброди у Свиднику Мілан Стрончек.

Мирослав Ілюк

Джерело: <http://zakarpatty.net.ua/Special/136466-Na-Priashivshchyni-festynali-rusyniv-i-rusyniv-ukraintsiv-narazi-prokhodytymut-okremo>

ФЕСТИВАЛЬ "ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА" – СВЯТО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Всеукраїнське товариство "Лемківщина", Фундація досліджень Лемківщини, Дитяча школа народних мистецтв (м.Львів) і Український католицький університет організували VII Всеукраїнський фестиваль-конкурс "Лемківська писанка", який відбувся на базі Дитячої школи народних мистецтв і Українського католицького університету.

Учасниками мистецького форуму стали учні загальноосвітніх шкіл, творча молодь вищих закладів освіти, педагоги, народні майстри і всі небайдужі, хто шанує народне мистецтво писанкарства. До виконання конкурсної програми запросили майстрів лемківської писанки і педагогів. Унівська юнь демонструвала свою майстерність у трьох вікових категоріях (6 – 9, 10 – 13 і 14 – 16 років) в номінації "Наймолодшому творцю", а народні майстри і педагоги – в номінаціях "За збереження народних традицій" і "Авторська лемківська писанка".

Перший етап фестивалю-конкурсу проходив на базі Українського католицького університету, де було відкрито виставку акварелей художниці Марії Янко "Навкруг мене розмаї зелені" і проведені за участі народних майстрів майстер-класи з писанкарства, що продовжились у Дитячій школі мистецтв і супроводжувалися виступами фольклорних колективів. Заступник директора з методичної роботи Школи мистецтв Лілея Квасницька виступила модератором круглого столу "Лемківська обрядовість у контексті української культури". Завершився фестиваль у Шевченківському гаї, на вулиці Чернечої гори. Майстри народної творчості, конкурсанти та гості цього справжнього передвеликоднього свята української писанки традиційно брали участь у спільній молитві під час богослужіння у Церкві св. Володимира і Ольги, були присутні на врученні дипломів кращим педагогам і учням фестивалю, на відкритті виставки "Писанкові барви" та освяченні музею "Лемківська садиба". Серед почесних гостей на Фестивалі була голова Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань Софія Федина.

Активним учасником Всеукраїнського фестивалю-конкурсу "Лемківська писанка" є фотохудожник газети "Замок", керівник гуртка "Писанка" педагогічного коледжу нашої академії, майстер народної творчості України Петро Данилюк. У його творчому послужному списку – майстер-класи у ЗОШ і культосвітніх установах Тернопільської та сусідніх областей. Це вже для нашого майстра 27-й мистецький форум, у якому він бере участь, у тому числі на всіх 7 фестивалях лемківської писанки. На цьогорічному святі він проводив майстер-клас із писанкарства зі студентами Українського католицького університету, а також оформив власний куточок писанки у новоствореному музеї "Лемківська садиба". Разом із нашим майстром участь у майстер-класах брали його учениці та послідовниці, в минулому – члени гуртка "Писанка", а нині педагоги Катерина Поднежна (м.Кременець) та Ольга Сова (м.Радивилів Рівненської області).

Фестиваль продемонстрував, що народні майстри України свято бережуть традиції писанкарства, з покоління в покоління переносять заковдані в орнаментах писанок символи добра і щастя, залучають дітей і молодь до вивчення і шанування прадавніх традицій, звичаїв і високого мистецтва українського народу.

Інформаційний центр Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка

Джерело: <http://pedpresa.ua/123595-festyval-lemkivska-pysanka-svyato-narodnogo-mystetstva.html>

СИМВОЛ ВТРАЧЕНОЇ БАТЬКІВЩИНИ

Передвеликодній Всеукраїнський фестиваль «Лемківська писанка», який вже всьоме відбувся у Львові, нагадав учасникам та гостям (здебільшого людям, яких колись примусово переселили з лемківських земель), що в сучасному світі залишилося не багато символів, які б так само сильно прив'язували їх до батьківської землі, як проста воскова писанка.

Марія Хомик-Одрихівська розповідає, що коли їхню сім'ю виселили, їй було не більше восьми років, але писанки вона розписувала ще з ранішого дитинства. Разом з мамою використовувала тільки старовинну воскову техніку, якою розписує писанки досі.

«Що стосується орнаментів, то ми використовували тільки найпростіші: сонечко, лапки і різні кривульки. Якщо майстриня мала більше часу — писала писанку в декілька кольорів, менше — в один, але крашанок спеціально не робили, бо казали, що то "писанка лінивого"», — згадує майстриня.

Вона зазначає, що тепер пише шпилькою, але вдома, перед виселенням, писали голкою або загостреним сірником і використовували тільки природні фарби: цибулиння, кропиву, різні зела, кору дикої яблуні, — з яких запарювали

концентрати, придатні для фарбування яєць.

Попри те, що пані Хомик-Одрихівська пише писанки тільки лемківські, каже, що їй дуже подобаються сучасні техніки писанкарства, бо «якщо не буде змін, мистецтво перестане розвиватися». І наголошує: «Важливо, щоб в писанкарстві буяла фантазія, воно має бути дуже сучасне, бо обов'язково це має подобатися дітям, інакше тисячолітня традиція помре».

Майстриня розповідає, що кожного року ходить на фестиваль лемківських писанок, бо це для неї важливо, тому що в житті пережила моменти, коли здавалося, що писанка вже нікому не потрібна. За той невеликий проміжок часу, зазначає вона, відколи почався фестиваль, якість лемківської писанки зросла, є змога вибрати кращі зразки для новоствореного музею лемківською культури в Шевченківському гаю.

Катерина Поднежна (майстриня з міста Кременець Тернопільської області) згоджується, що лемківська писанка, можливо, найпростіша з усіх писанок і навіть маленька дитина може навчитися її малювати. Простота стосується і до гами кольорів. Найчастіше використовують теплі весняні кольори, але є кольори, яких лемківські писанкарі намагаються

уникати. Наприклад, фіолетовий — символ смерті, чи жовтий — символ тривоги та суму.

«Сьогодні писанки втратили своє сакральне значення. Майстри пишуть ті взори, які вміють і відчувають, але не надають їм священного значення. В давнину це було по-іншому: малювали сонечко, бо хотіли тепла, жінки малювали квіточки, бо хотіли народити дитину, дівчата, які хотіли вийти заміж, малювали

віночок, бо вірили, що все загадане під час писання писанки збудеться», — розповідає Катерина Поднежна.

Інша майстриня, Ольга Кашенко з Яремча, пояснює, як розрізняти лемківську, бойківську і гуцульську писанку. Різниця насамперед полягає в техніці малюнку: бойківську і гуцульську пишуть писачком-лієчкою, відповідно взір виходить більший та з геометричними рівними лініями; а лемківську пишуть шпилькою чи загостреним сірником, тож усе просто — тільки крапка і кома, з яких майстри вже роблять сонце, зорі, колоски, інколи хрести.

Ольга Кашенко розповідає, що через свою простоту і легку техніку лемківська писанка добра для навчання дітей. У своїй школі в Яремчі вона навчає писанкарства 25 дітей. Які окрім того, що самі вчаться малювати, допомагають їй реставрувати старі писанки. За допомогою компресора видують вміст писанки, оцтом обробляють середину, а унікальні стародавні взори покривають лаком, щоб на сонці колір не вицвітав. В такому стані писанка може зберігатися десятиліттями.

Що ж до кольорів писанок, то пані Кашенко вважає, що традиційна лемківська писанка подібна на святковий одяг, в якому люди ходили на Великдень. Хоча, зазначає майстриня, для цього є логічне пояснення: писанкарі використовували ті барвники, що й для одягу, звідти і схожість.

Писанкарка, дослідниця лемківської писанки, викладач Школи народних мистецтв у Львові Марія Янко розповідає, що ознакою лемківської писанки є чіткий поділ на дві частини, часом на чотири чи шість частин.

Кількість частин має своє значення: якщо дві — то це символізує небо і землю, якщо чотири — то це пори року. А найпоширеніший символ лемківської писанки — сонце, яке є символом життя. Також використовують зображення зірок, віночки, колоски, стебла калини чи винограду, вужа, якого вважають охоронцем дому. Окремо — це символ хреста і пташки, яка приносить весну. Марія Янко каже, що на давніх писанках інколи знаходять зображення риби, раннього символу християнства, але це трапляється дуже рідко.

Майстриня спростовує міф, що лемківська писанка суттєво відрізняється від бойківської. На її думку, є дуже багато змішування, а сьогодні, коли більшість лемків виселена зі своїх етнічних земель, говорити про мистецьку чистоту взагалі немає сенсу. Єдине, що має значення, це те, щоб лемківська писанка була популярною, щоб діти й дорослі хотіли її писати і тим не дали померти традиційному українському мистецтву.

Знімки — Олександр Ласкін
31.03.2015

Джерело: <http://zbruc.eu/node/34473>

Сюжет про фестиваль Лемківська писанка можна переглянути за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=xlRBqGJQNxU#t=41>

ОБ'ЄДНАННЯ ЛЕМКІВ КАНАДИ ПЕРЕДАЛО \$8,707.53 НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

Фото з передачі чеком суму \$8,707.53 від “Лемко Маланка 2015” організовану Об'єднанням Лемків Канади на проект “Ангели Хоронителі України”.

Зліва на право: Марійка Крет, голова Ліги Українок Канади - Етобіко; Галина Винник, Голова Ліги Українок Канади - Торонто; Роман Колос, Голова Крайової Управи Об'єднання Лемків Канади; Леся Шимко, Голова Крайової Управи Ліги Українок Канади та почесна Голова проекту “Ангели Хоронителі України” і Калина Кардаш, Канадський Координатор проекту “Ангели Хоронителі України”.

НА ПЕРЕЧИНЩИНІ ВІДЗНАЧИЛИ РІЧНИЦЮ ПРОГОЛОШЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Напередодні 76-ї річниці з дня проголошення незалежності Карпатської України, 13 березня, у районному будинку культури відбувся урочистий захід, приурочений цій знаменній історичній даті та 201-ій річниці від Дня народження кобзаря Т.Г.Шевченка. В урочистому засіданні взяли участь керуючий справами виконавчого апарату районної ради Владислав Рац, т.в.о. голови райдержадміністрації Іван Бібен, секретар Перечинської міської ради Юрій Мадяр, член Національної спілки письменників України, голова районного об'єднання «Просвіта» Іван Козак, голова Всеукраїнського об'єднання «Лемківщина» Василь Мулеса, педагоги та учнівська молодь.

Організатори ставили собі за мету заохотити молодь до вивчення історії рідного краю, розповівши детально про такий героїчний її епізод, як проголошення незалежності Карпатської України - держави, яка своїм існуванням кинула виклик усьому світові, доводячи, що українці хочуть і повинні жити у власній вільній

країні. Перед початком заходу, відбувся огляд виставки книг і стіннівок просвітянських шкільних осередків, присвячених Карпатській Україні, її президенту Августину Волошину, творчості Тараса Шевченка, у ході якого було визначено кращих.

Відкрив засідання, голова Перечинської «Просвіти» Іван Козак, який у своєму виступі зазначив про причини та передумови творення Карпатської України, й, що саме допомогло закарпатцям остаточно усвідомити себе частиною єдиної української нації. Коротко розповів про бій на Красному полі, проведення Союму Карпатської України, а також роль жителів Перечинщини у становленні держави. Про життєвий і творчий шлях Т.Г. Шевченка розповіла заступник директора з навчально-виховної

роботи Перечинської ЗОШ І-ІІІ ст. Валерія Дорогович. Опісля, до слова запрошувались представники влади району. У своєму виступі, від імені голови районної ради Анатолія Перцева та депутатського корпусу, керуючий справами виконавчого апарату районної ради Владислав Рац зазначив, що і сьогодні, у важкі часи

випробувань, що випали на долю нашої суверенної держави, подвиг карпатських січовиків є взірцем і прикладом служіння та відданості рідній Вітчизні. Наш край завжди славився героями і, саме сьогодні, патріоти нашої країни відстоюють незалежність і суверенітет на Сході України. Побажав всім мирного неба, терпіння й благополуччя у сім'ях. Відтак, за активну життєву позицію й особистий внесок у розвиток української державності вручив грамоту районної ради директору районного будинку культури Євгену Судакову. Під час урочистого зібрання, у пам'ять просічовиків, які обороняли Карпатську Україну від мадярсько-фашистських загарбників, присутні вшанували загиблих хвилиною мовчання. Учнівська молодь декламувала вірші Т.Шевченка та виконувала пісні. У виконанні працівників районного будинку культури прозвучали інструментальні композиції «Думи мої, думи мої» та «Рече та стогне Дніпр широкий». А кращі учні Перечинської ЗОШ I-III ст., Перечинської школи-інтернату I-II ст. Закарпатської обласної ради, Перечинської гімназії суспільно-гуманітарного напрямку II-III ст. поклали квіти до Хреста. Усі учасники зібрання отримали незабутні враження, а головне збагатили свої знання про Карпатську Україну, як одну з найгероїчніших і найтрагічніших водночас сторінок нашої історії.

Додамо, що вже традиційно, річницю цієї історичної події відзначають мітингом-реквіємом на Красному Полі поблизу міста Хуста, вшановуючи пам'ять учасників подій 1939-го року.

Прес-служба районної ради

Джерело: <http://perechyn-rada.gov.ua/thenews/2358-na-perechinschinividznachilirichnicju-progoloshennja-karpatskoi>

ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА У ЧОРТКОВІ

Вже вп'яте у Чорткові відбувся Дитячий фестиваль - конкурс "Лемківська писанка". В програмі майстер-клас – писанкарства за участі майстрів лемківської писанки.

Метою фестивалю, організованого Районною громадською організацією Всеукраїнського Товариства «Лемківщина», є збереження та розвиток лемківського писанкарства народними майстрами, які з покоління в покоління переносять задоване письмо на добро і щастя, залучають молодь та дітей до вивчення прадавніх звичаїв українського народу.

Фестиваль – це справжнє свято лемківської писанки, яка є оберегом людини, родини, Батьківщини, згадкою про унікальну культуру найбільш західної гілки українського народу – ЛЕМКІВ.

Учасниками мистецького конкурсу стали учні загальноосвітніх шкіл, творча молодь вищих закладів освіти, педагоги, народні майстри і всі небайдужі, хто шанує народне мистецтво писанкарства. До виконання конкурсної програми запросили майстрів лемківської писанки і педагогів. Учнівська юнь демонструвала свою майстерність.

Конкурс продемонстрував, що народні майстри України свято бережуть традиції писанкарства, з покоління в покоління переносять задовані в орнаментах писанок символи добра і щастя, залучають дітей і молодь до вивчення і шанування прадавніх традицій, звичаїв і високого мистецтва українського народу.

Переможці конкурсу прийняли участь в обласному конкурсі в Монастириськах 4 квітня 2015, де зайняли друге місце. Учасники конкурсу були нагороджені грамотами та подарунками.

Автор – Ольга Піскова

КУЛЬТУРА

“МУЗИКА ВОЇНІВ”: “АРКАН” НА СОПІЛЦІ ВІД ДОБРОВОЛЬЦЯ “ЛЕМКА” (ВІДЕО)

Нове відео від проекту “Музика воїнів” - “Аркан” на сопілці у виконанні Мишка Адамчака.

Мишко Адамчак, сопілкар карпатського гурту “КораЛлі” із позивним “Лемко” – доброволець у складі медичного батальйону “Госпітальєри”. Він вивозить поранених з передової. Часто співає

їм, аби відволікти від болі. Сопілку “Лемко” завжди возить з собою і на фронті, і в мирному житті.

Танець “Аркан” є головним елементом обряду посвячення гуцульського двадцятирічного хлопця у легіні. Після участі у ньому він отримував право здійснювати танці, носити бартку (топірець) та підперезуватися широким паском, тобто ставав потенційним опришком. Перекази свідчать, що вперше гуцульський танець “Аркан” виконали витязі, які зішли з гір. За словами Мишка, саме цей карпатський мотив зараз є актуальним і дуже символічним – він допоможе накинути аркан на шиї ворогів України і перемогти їх...

Джерело: <http://ck.ridna.ua/2015/04/02/muzyka-vojiniv-arkan-na-sopiltsi-vid-dobrovoltsya-lemka-video/>

Відео можна переглянути за посиланням:

https://www.youtube.com/watch?v=ws_MUcBmQSw

ЛЕМКОЛЯНД ДЛЯ ДІТИ

ЛЕМКОЛЯНД – то перша лемківська сторінка для діти, котра інтерактивні заєдно вчит і бавит, на котру каждый може зайти і познати кавальчык своей культуры, без взгляду на того, ци виховує ся на Лемковині, ци пришло му жыти далеко од ньой.

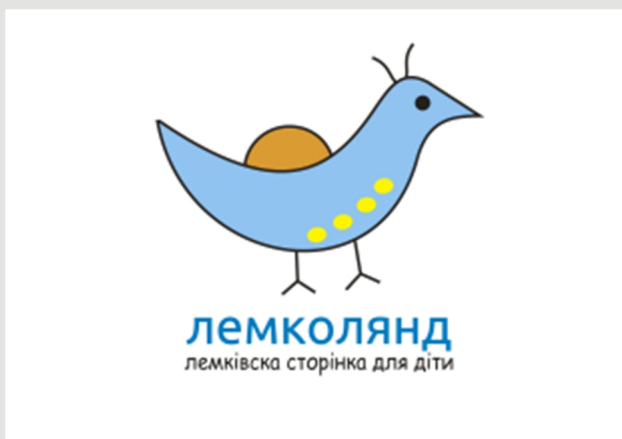

Сторінку www.lemkoland.com зрыхтувалисме з думком о наших наймолодших. Тота думка народила ся уж дост давно і росла разом з нашыма діточками. То власні они найвеце помогли нам в створіню ЛЕМКОЛЯНДУ. Мали сме при тім дуже сьміху, а мы – родиче – могли сме ся на хвильку перенести в дітячы роки. Хоц выглядали они кус інакше, прецін не было компутера і інтернету, але памятаме, же найлекше нам ся вчыло при добрій забаві.

ЛЕМКОЛЯНД – то сьвіт gry і забавы, по котрім опровадит вас веселий Хованец. Разом з ним діти будут познавати лемківський язык і культуру.

Не можна забывати, же наша мова є барз важна. Бесідували ньом нашы дідове і родиче, прото мы тіж повиннісме ей знати. Разом з Хованцьом навчимо ся писати і чытати по нашому. Наука то тіж забава!

Пару слів про Хованця

В горах на Лемковині серед зелених лісів росло величезне дерево. Серед голузи было пташине гніздо, а в ним гідні яєц. Не было бы в тім нич дивного, але єдного теплого дня найвекше яйце зачало ся крутити, якбы не могло ся дочекати народин. Так нетерпляче вискочыло з гнізда, впало на землю і покатуляло ся з горы... аж затримало ся в высокій траві при меджи.

На щестя ся не розбило, лем кусьцок трісло... і хвильку потім штосы витріщило очи серед трави. З яйця народил ся маціцький пташок, виліз і зачал познавати сьвіт, призерал ся небу, слухал вітру в жыті і нюхав квіточки. Аж зашол на край лемківського села, підишол до першой з края хыжы, перед котром сідил старий Лемко. Был то то дідо Семан, барз добрий

чоловек, котрий як взріл пташка, взяв го дохыж, жебы го накормити. Не было то звичайне звїратко, лем Хованец.

Давно тому на Лемковині вірили, же кед стрітиш на дорозі пташка, котрий є доцяп мокрий, можна го взяти під пазуху, забрати домів і высушыти при пецу. Вдячний Хованец красьні дякує і зробит вшытко, чого лем собі забагнеш.

Наш пташок опровадит вас по Лемколянді, разом з ним будете ся вчыти і бавити!

Відео: https://www.youtube.com/watch?v=lPh5k_cysGQ

ЛЕМКОЛЯНД ТВОРЯТ:

Думка – Ксандер, Оленка, Миколай, Улька, Ольга, Вікторія

Реалізація і проваджыня – Марта Грабан-Бутрин, Христофор Бутрин

Співпраця – Оксана Грабан

тіж Уйко Ілько, Дідо Семан, Баба Оля, Дідо Владек

Інформатика – Марко Кунцік, Фома Кулбовський

Графіка – Христофор Бутрин, Петро Дептула

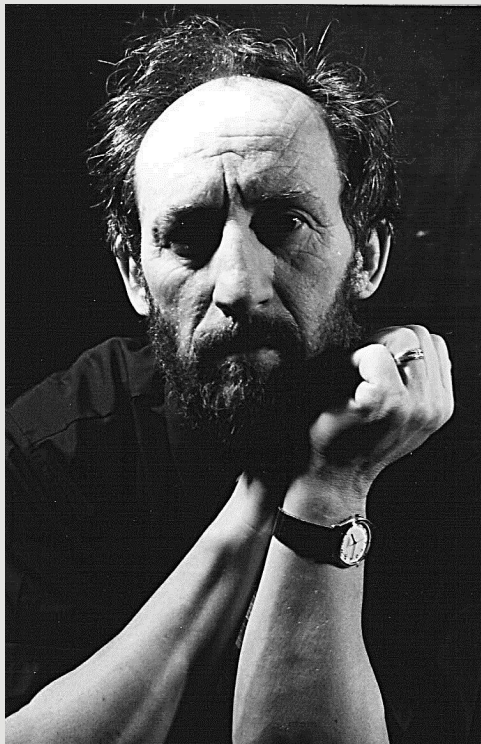
© 2013 – 2015 // Фондація Стара Дорога / www.staradroga.com

Зазерайте до нас, сторінка буде ся розвивати і што якысий час, вшмариме дашто нове. Од нас дізнате ся о дітячих акциях, публікациях і конкурсах, котры будеме організувати. Щыро Вас запрашаєме!

www.lemkoland.com, www.facebook.com/Lemkoland, www.staradroga.com

З КАЛИНОВА У ШИРОКИЙ СВІТ. ДО 70-ЛІТТЯ ХУДОЖНИКА ПАВЛА ЛОПАТИ

З-під його пензля вийшло біля тисяч картин, які нині зберігаються у музеях, галереях та приватних колекціях Канади, України, Словаччини, Чехії, Польщі та США. Частина з них презентувалася на понад п'ятдесятьох групових та тридцятьох персональних виставках у різних країнах.

Величаві виставки з нагоди його життєвих ювілеїв відбувалися і на його Батьківщині: у Свиднику, Гуменному, Бардієві, Кошицях. До кожної з них були видані гарні каталоги.

Павло Лопата народився 20 березня 1945 року в с. Калинів, Меджилабірського округу як тринадцята дитина в неможливій сім'ї хлібороба-шевця. В рідному селі він здобув початкову освіту. Середню – в Загальноосвітній середній школі у Меджилабірцях (1960-1966). В 1966 р. він поступив на відділ живопису Вищої школи образотворчого мистецтва у Братиславі (Vysoká škola výtvarného umenia) – класи живопису у проф. Ладіслава Чеміцького. За участь в протестних демонстраціях проти окупації Чехословаччини військами Варшавського договору 1968 року його було звільнено з навчання.

В 1969 році на запрошення найстаршої сестри він виїхав у Канаду, яка стала його другою батьківщиною. Пройшовши кількома робітничими професіями та засвоївши англійську мову, він у 1971 році поступив у школу комерційного мистецтва George Brown College у Торонто, а після її закінчення 1972 року почав серйозно займатися живописом. Щоб поглибити свої знання він 1982 року поступив у Вищу школу образотворчого мистецтва (Ontario College of Art) у Торонто, яку успішно закінчив у 1986 року, ставши професіональним художником.

В центрі художніх інтересів П. Лопати в тому числі було писання ікон. І в цій діяльності він досяг неабияких успіхів, зокрема після кількох індивідуальних виставок в галереях Канади й США.

В 1988 році з нагоди тисячоліття хрещення України-Русі він 25 іконами збагатив іконостас новопобудованої церкви в м. Кембрідж біля Торонта. У тому часі він намалював пару ікон великих розмірів для церкви в м. Гвелф, розташованому на захід від Торонто.

Значну популярність приніс П. Лопаті документальний телефільм „Іконописець“ канадської телестудії (автор О. Заброварний, 1984), який на престижному фестивалі у Калгарі зайняв друге місце (перше не було уділене).

Після виходу фільму в ефір до художника посипалися замовлення на ікони зокрема від українських громад та індивідуальних замовників.

Поступово від традиційного іконапису він перейшов до символізму й сюрреалізму, випрацювавши свій індивідуальний неповторний стиль.

Від самого початку перебування в Канаді П. Лопата активно залучався до роботи українських громадських організацій. Кілька десятків років він був секретарем та головою Об'єднання лемків Канади в Торонто та співредактором ж. „Лемківщина“, США.

У 1986 році його було офіційно проголошено „Лемком року“. Разом з лемківським діячем Федором Їочем з Польщі він був засновником

найпопулярнішого фестивалю канадських лемків „Лемківська ватра в Канаді“ 1986 року. Сім років 1991-1998 він був кустосом та директором Канадсько-української мистецької фундації ім. Шафранюків у Торонто, влаштувавши в галереї КУМФ понад 70 виставок різних художників.

Після падіння тоталітарних режимів в Радянському Союзі та країнах Центральної Європи П. Лопата нав'язав тісні стосунки зі своєю батьківщиною. Його статті, репродукції картин та статті про нього почали появлятися в українській пресі Польщі, Словаччини та України.

В червні 1995 року з нагоди 50-ліття з дня народження П. Лопати в Музеї української культури у Свиднику відбулася величава виставка його картин під назвою „Повернення“, до якої було видано гарний каталог з кольоровими ілюстраціями картин (упорядник Л. Пушкар). В серпні-вересні того ж 1995 року цю ж виставку було повторено у Краєзнавчому музеї в Гуменному, а в листопаді 1997 року – в одній з престижних галерей у Празі – на Градчанах. Паралельно відбувалися виставки його картин у Канаді, США, Україні (Львів, 1991 р.) та в інших країнах.

З нагоди 55-ліття художника його

персональну виставку влаштував Словацький технічний музей у Кошицях, а з нагоди 60-ліття з дня народження – знов Музей української культури у Свиднику. Свидницька виставка неслася під назвою „Святині“. І до неї було видано гарний каталог, в якому директор музею М. Сополіга дав художникові таку характеристику: „Павло Лопата вже більшу частину свого дотеперішнього життя провів у Канаді, однак його любов до Пряшівщини, туга за рідними Карпатами не згасає. Навпаки, він постійно утримує з нами контакти, зокрема посередництвом своєї творчості... Він тілом і душею поєднаний з українством, Карпатами, Пряшівщиною“. А комісар виставки Л. Пушкар цю характеристику доповнив словами: „Крім геометрично-декоративних композицій П. Лопата створив і чималу колекцію реалістичних творів, які відображають наші західноукраїнські дерев'яні церкви лемківського типу“.

55 картин із зображенням лемківських дерев'яних церков 15-19 століть було представлено на даній виставці. Це – колекція громадянина Канади Івана Попеля (лемківського походження), подарована Єпархіальному музею при Центрі православної культури в Горлицях (парафія св. Трійці).

І ці картини П. Лопати експонувалися на кількох виставках в США, Канаді та Польщі.

Від 2004 року Павло Лопата разом з дружиною Марією та сином Петром живе і творить на оселі „Полтава“ біля Торонта, заселеній майже виключно українцями. Там ми з дружиною відвідали художника вже кілька разів і переконались у його великій працьовитості. Наперекір значному завантаженню (на хліб

насуций П. Лопата до пенсії заробляв працею водія у квітковій фірмі) він встигає малювати та писати фахові статті. З його статтями часто зустрічаємося і на сторінках української преси Словаччини.

Часто відвідує рідний край, зокрема село Калинів. В одній із кімнат у сільському самоврядному будинку знаходиться 21 картин маляра, котрі 2014 року подарував селу для постійного там зберігання та збагачення культурної діяльності с. Калинова. Це і є найбільший подарунок художника краю, про який він не забуває ні у далекій чужині.

До дальших років бажаємо вірному синові Пряшівщини доброго здоров'я, сил і творчого натхнення.

Микола Мушинка

Джерело:

<http://zakarpatty.net.ua/Special/137584-Z-Kalynova-u-shyrokyi-svit.-Do-70-littia-khudozhnyka-Pavla-Lopaty>

ЛІНА ГВАТЬ ДО СВОГО 75-РІЧЧЯ ПОДАРУВАЛА ПРЯШЕВУ АНТОНИЧА

2 березня 2015 року українська артистка Ліна Гват (псевдонім на "Радіо Свобода" - Галина Мовчан) відзначила свій 75-й день народження.

Уродженка Новоград-Волинського Житомирської області, вона після успішної кар'єри на Буковині в Чернівецькому театрі імені Ольги Кобилянської та обласній філармонії, Сполучених Штатах Америки, Мюнхені, Києві та Празі (від 1980 по 2003 рік як продюсер української

служби „Радіо Свобода“) разом з чоловіком Іваном Гватом (теж довгорічним редактором „Радіо Свобода“) живе на пенсії в його рідному селі Ряшеві Бардіївського округу. Це невеличке село в горах вона перетворила в одне з найактивніших сіл Пряшівщини на ділянці культури. Там вона заснувала співацько-музичний драматичний колектив, з яким виступає не лише в селі, але й у широкій околиці, як теж в Україні та Польщі.

В день свого ювілею вона привезла із Ряшева до Пряшева п'ятичленну групу цього колективу, з якою в Центрі української культури дала двогодинний концерт під назвою "Літературно-музична композиція з творів лемківського поета Богдана-Ігоря Антонича "Гармонія душі".

Вступне слово про поета, який відійшов з життя 28-річним юнаком у розквіті творчих сил, виголосив Іван Гват, підкресливши його всеукраїнське

значення та актуальність його поезії і для сучасності.

Програму композиції розподілено на чотири частини, що їх теж короткими ремарками доповнив Іван Гват, мали наступні назви: „Мистецтво слова“, „Війна і слово“, „Олекса Довбуш“ та „Гармонія душі“.

Кожна частина була насичена віршами Б.-І. Антонича у художньому виконанні Ліни Гват. Тріо ряшів'ян у складі Яни Адамишинової, Марії Хомової та Івети Космачової, ілюстрували ці вірші народними та авторськими піснями. Це гармонійне поєднання художнього слова, співу та музики становило одне ціле – оригінальний концерт професіонального рівня. Ліна Гват разом з музичним редактором Віктором Гащакком обрала для цієї композиції твори, що змальовували сучасний стан України: вірші Антонича „Щастя“, „Слово до розстріляних“, „Слово про золотий полк“, „Стяги в куряві“, „Батьківщина“, „Забута земля“ та інші; пісні на слова Б. І. Антонича та інших поетів з музикою Лілі Кобільник, Леоніда Вербицького та власні композиції. Лемківську пісню „Пливе кача по Тисині“ (що останнім часом перетворилася у своєрідний гімн - реквієм за загиблими жертвами не лише „майдану“ а й російсько-української війни на Сході України (солістка Марія Хомова) публіка прослухала стоячи. Справжнім шедевром концерту був уривок із лібретто Б.-І. Антонича „Олекса Довбуш“, в якому Ліна Гват майстерно зіграла роль Дзвінки та Олекси Довбуша в одній особі.

Діючою кулісою концерту уперше в Пряшеві була прекрасна виставка художніх фотографій Ладислава Цупера із краю Б.-І. Антонича.

Концертом на честь Богдана-Ігоря Антонича Ліна Гват принесла ряшівській українській публіці несподіваний дарунок. Спасибі їй та ряшівчанам не лише за художню насолоду, але й за багате погощення, на яке ювілярка запросила усіх присутніх після програми.

Микола Мушинка. Фото автора

Джерело: <http://zakarpattyia.net.ua/Special/136835-Lina-Hvat-do-svoho-75-richchia-podaruvala-Prashevu-Antonycha-FOTO>

ПОДІЇ. ІСТОРІЯ. ЖИТТЯ.

Постаті та події на березень

1 березня Григорій ГАНУЛЯК (1883-1945)

1-3 березня 1945 – різня в Павлокомі (убито 366 українців)

2 березня Марія БАЙКО (1931)

2 березня Андрій ТАВПАШ (1934)

2 березня Марія БАЙКО (1931)

3 березня Йосафат КОЦИЛОВСЬКИЙ (1876-1947)

3 березня Яцек КУРОНЬ (1934-2004) поляк

4 березня Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ (1815-1870)

5 березня Михайло ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ (1911-1994)

5 березня 1950 – смерть ген. УПА Романа Шухевича

7 березня Федір КОВАЧ (1931)

9 березня 1814 – народився Тарас Шевченко (1814-1861)

10 березня Ігор ДУДА (1940)

10 березня 1944 – різня у Сагрині (убито 600-1300 українців)

14 березня Іван ЩЕРБА (1925)

15 березня Іван БЕРДАЛЬ (1928-1986)

15 березня 1939 - голова Сойму А.Штефан проголосив повну державну самостійність Карпатської України (15 березня-кінець травня 1939)

17 березня Августин ВОЛОШИН (1874-1945)

17 березня Федір ВОВК (1847-1918)

20 березня Павло ЛОПАТА (1945)

21 березня Василь ШАЛАЙДА (1922-1978)

25 березня Ігор ГРАБАР (1871-1960)

26 березня Мирослав СОПОЛИГА (1946)

26 березня Юрій ПАШКОВСЬКИЙ («Борець», «Чумак») (1922-2006)

28 березня 1947 – вбивство ген. ВП Кароля Свєрчевського

28 березня 1946 – друга різанина Завадки Морохівської (убито 11 українців)

30 березня Марія МАЧОШКО (1940)

ЗВІТ

З БОЮ ТА МАСОВОГО МОРДУ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В С. ЗАВАДКА МОРАХІВСЬКА ПОВ. СЯНІК

Передруковуємо текст звіту українських повстанців про напад польських підпільників на українське село Завадка Морахівська і Мокре, що у Сяніцькому повіті. Текст і стиль подано згідно оригіналу.

Дня 24.1.1946 р. о год. 8-й ранку до с.Морохів приїхало польське військо, пограбувало цілком населення, а при тім сильно його побило, не зважаючи на жінок і дітей. Грабунку не минула ні одна хата.

Бандити в своїй більшості стягали людям з ніг обув, вирвали жінкам зза пазухи заховані речі, стягали жінкам обручки з рук, при тім немилосердно били гумовими нагаями. Бандити підстрілили господаря Островського Івана, побили до непритомности десятилітнього хлопця, у священника хотіли підкинули розбезпечену гранату, однак спробу підкинення гранати замітила дочка священника.

Ограбивши село Морохів, бандити перекинулись на с.Мокре, окружили його і тут почалася та сама історія.

Як донесла розвідка-повідомлення, число бандитів було ок. 120. Сейчас вислано до к-ра Х., який тоді квартирував біля ЗаМ, щоб _____ прибув покарати бандитів.

Бандити пустивши три стріли з міномета на ліс почали переїздити на с.9 М. По дорозі застрілили кущового господарника д.Д., який вт ой час вийшов з ліса. Вже упавшому, поламали руки й ноги та змасакрували до непізнання. Забрали зброю і стягнули чоботи.

В тім часі прибуло дві чоти з к-ром Х. Одна чота відділу мала завдання зайти ворога від лісу, друга наступати з противного кінця села, в центр ворога мала вдарити лоївка, яка разом з відділом брала участь в акції.

Боївка форсованим маршем підійшла і вдерлася в середину села, де застукала ворога, який зробивши збірку почав відходити зі села. По півгодиннім бою, ворога витиснуло за село. Поляки мають за собою глибокий яр, поставили опір, та завзято боронилися. Після півгодинного бою ворога вперто зі становищ та змушено до панічної втечі. Стрільці і боєвики переслідували ворога аж під с.Небещани, з якого, почувши запеклий бій, почало втікати польське цивільне населення. Дорога відступу була густо позначена кровю, але ворог маючи добрий терен відступу, забрав всіх ранених і вбитих зі собою. На полі бою ворог оставив: 2 сотенні міномети і 56 стрілен, 2 підводи з амуніцією та військовим вирядом, 2 пари коней, корови та багато награбованих річей. Знайдено також два гумові, закуті на кінцях в залізо, нагаї, якими бито українське населення. Награбовані речі сейчас звернено населенню.

Як опісля виказалось, ворог був озброєний в 2 міномети, 12 кулеметів, кріси і автомати. Була це випадівка з Сянока і Ліська, частина війська, а решта цивілі-бандити з с.Небещан. Поляки з операційних ___тонів були одіті на біло.

Наші втрати: один вбитий, якого похоронено на кладовищі в цьому селі.

Як опісля донесла розвідка, поляки везли вбитих і ранених на 7-ох фірах.

Дня 25.1.46. польське червоне військо і більшовики в числі ок.300 осіб, окружили сс. Мокре і Завадку Морахівську. Частини находилися також в Морохові і Вислоці. Около 9-ої год. спалили с.Завадку Морахівську та вимордували майже всіх людей, які там знаходилися. Не щадили навіть маленьких немовлят та старих жінок. Майже всіх різали, в страшний нелюдський спосіб, багнетами. Немовлятам розпорювали животи, виколювали очі, жінкам відрізали груди, язики, кільканадцять людей кинено живцем в огонь. Всіх перед смертю катували в нелюдський спосіб. Всі помордовані були проколювані багнетами на руках і ногах, а деякі мали повідрізувані литки. Крім того всі помордовані мали поломані руки, ноги, ребра, кількоро дітям відрізали голови. Всіх звірських оргій не в силі описати.

Село спалено, забрано всі коні і корови.

Помордовано таких людей:

1. Нечистий Андрій – літ 53,	2. Нечистий Іван – літ 55,
3. Добрянський Микола - “ 49,	4. Іздебський Нестор - “ 25,
5. Вончак Осип - “ 42,	6. Клепчик Дмитро - “ 26,
7. Кирилейза Петро - “ 35,	8. Іздебський Петро - “ 37,
9. Ідебський Михайло - “ 33,	10. Гринько Іван - “ 76,
11. Циганик Іван - “ 38,	12. Циганик Микола - “ 41,
13. Циганик Володимир - “ 9,	14. Морейда Михайло - “ 15,
15. Морайда Володимир - “ 88,	16. Томаш Стефан - “ 2,
17. Вончак Дмитро - “ 56,	18. Вончак Іван - “ 69,
19. Дудиньчак Осип – “ 49,	20. Нечистий Тарас - “ 3,
21. Білас Іван – “ 45,	22. Білас Теодор - “ 70,
23. Максим Андрій – “ 75,	24. Максим Стефан - “ 9,
25. Кирилейза Ярослав – “ 4,	26. Білас Катерина - “ 42,
27. Вончак Катерина – “ 37,	28. Вончак Марія - “ 12,
29. Кирилейза Катерина – “ 48,	30. Козлик Марія - “ 67,
31. Козлик Яна – “ 40,	32. Козлик Анна - “ 20,
33. Циганик Катерина – “ 74,	34. Циганик Анастасія - “ 39,

35. Морейда Марія – “ 45,	36. Морейда Анна - “ 17,
37. Томань Катерина – “ 32,	38. Томень Марія - “ 7,
39. –“– Анна – “ 4,	40. Воньчак Анна - “ 39,
41. Дуденчак Анастазія – “ 48,	42. Іздебська Ева – “ 35,
43. Іздебська Катерина – “ 6 міс.	44. Нечиста Катерина - “ 42,
45. Нечиста Магдалина – “ 46,	46. Нечиста Зофія - “ 11,
47. Нечиста Марія – “ 6,	48. Білас Марія - “ 39,
49. Білас Зофія – “ 7,	50. Нечиста Анна - “ 48,
51. Нечиста Катерина – “ 20,	52. Біс Ева - “ 40,
53. Максим Анастазія – “ 37,	54. Максим Катерина - “ 4,
55. –“– Анна - “ 1,	56. –“– Марта - “ 49,
57. Кирилейза Марія – “ 39,	58. Кирилейза Анна - “ 16,
59. Кирилейза Катерина – “ 14,	60. Білас Катерина - “ 60,
61. Білас Міляна - “ 52,	

Ранені (поляки думали, що вони неживі):

1.Циганик Василь, 2. Нечистий Михайло, 3. Максим Іван.

Після цього морду та спалення села, польський поручник, який доводив цією акцією, зголосив своєму зверхникові більшовикові: «товариш капітан, ваше приказаніє сполненоє, деревню сожгли, людей унічтожино, що цей відповів «харашо».

Крім бандитів, польського війська і відділів НКВД, брали також в мордуванні українського населення в с.Завадка Морахівськапольські селяни з с.Небещан. Одного з цих цивільних бандитів селяни пізнали, на ім'я йому Кучер Ян.

Такими методами більшевицькі людоїди разом з їхніми польськими вислугами-бандитами намагаються змусити українське населення Лемківщини до «добровільного» виїзду до СРСР. Побіч Павликом, Вязовниць, Малкович і десятки інших образів нечуваного звірства, мордів і бандитизму нотуємо нові такі самі потрясаючі сцени варварського вирізування жінок, дітей і стариків польсько-більшевицькими звірами в людській шкірі.

П. 30.1.46 р.

Джерело: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/2798/>

ПОСТАТЬ

СОФІЯ ФЕДИНА “ЩОНАЙПЕРШЕ, Я – СПІВАЧКА І НЕ МОЖУ УЯВИТИ СВОГО ЖИТТЯ БЕЗ ПІСНІ”

Інтерв'ю провела Оксана Платонова

Важко повірити, що ця молода красива жінка – голова Світової федерації українських лемківських об'єднань, радник Голови Львівської обласної ради, співачка і телеведуча, кандидат політичних наук, викладач, волонтер. Нещодавно вона побувала в Торонто, і ми вирішили познайомитись з Софією Фединою ближче.

- Софіє, розкажи нашим читачам про свою родину.

– Народилась я у Львові у сім'ї, де тісно поєдалися схід і захід України (мама родом із Харківщини, а тато – із Золочівщини), до того ж, що цікаво, і татова і мамина родина є лемки. Якщо батькова рідня переселилась з Лемківщини в Україну на початку ХХ-го століття, то мамина – наприкінці ХVІІІ-го ст. прибула на Харківщину і, що вважаю феноменальним, за весь цей час зберегла там і свої традиції, і свою говірку. Відшукати моє лемківське

коріння допомогла Марія Байко – народна артистка України, видатна лемкиня, ученицею якої я стала у 16 років. І так уже склалося, що я зараз голова Світової федерації українських лемківських об'єднань.

- Кому завдячуєш своїми творчими успіхами? Хто мав найбільший вплив на формування тебе як співачки?

– З музикою, як каже мама, я пов'язана ще з пологового будинку: мене там першою несли годувати, бо репетувала голосніше за інших немовлят. У 3 рочки вона віддала мене одночасно на танці та музику, на співи і малювання, на англійську мову і естетичне виховання – так починалася моя творчість...

Не уявляю свого дитинства без танцювального ансамблю “Сонечко” і вокально-хореографічного гурту “Веселі черевички”. У 12-річному віці я почала брати участь у різноманітних пісенних конкурсах і фестивалях, зокрема із власними творами. Переважно я пишу музику, але, коли щось дуже-дуже зворушить, з'являються і

слова. До написання музики мене спонукала Ірина Агасівна Ахеян – викладач музичної школи, де я навчалася.

– Які пісні ти любиш виконувати? Як зараз сприймається слухачем твоя музика і, наприклад, повстанські пісні?

– Народні люблю. У мене є два альбоми народних лемківських пісень: «Там під гором...г моїм ріднім краю» та «Червена ружичка». До альбому «Буде нам з тобою що згадати» увійшли українські повстанські пісні, з них я черпаю натхнення і силу. Взагалі мені до вподоби різна музика, різні стилі, з яких, переплітаючись, у мене народжується щось своє...

Я нарешті стала тепер “форматом”. Раніше часто запитували, чому не чути мене по радіо і по телебаченні не показують. Коли пропонувала свої пісні на радіо, як відмову чула: “Ну, це неформат... Ми це не поставимо”. А що ж тоді формат? Ніхто не міг сказати, та я зрозуміла – це мала бути бездумна попсова музичка і бажано “московською” мовою.

З Майданом змінилась і українська музика, і музичні уподобання українців. Сьогодні вони надають перевагу змістовним пісням, таким, наприклад, як повстанські, що, відродившись, органічно увійшли в життя людей, бентежать і надихають на боротьбу. І я все більше переконуюсь, що тепер ці пісні, зокрема і у моєму виконанні, стали дуже близькі українцям, близькі по духу, у них звучить і віковична жага народу до волі, і заклик до боротьби за неї. Тішуся, що моя праця потрібна, адже це і є найвищою винагородою для артиста.

- Розкажи, Софіє, про свою професійну, громадську і мистецьку працю зараз.

- Я щаслива у кожній сфері, якою займаюся. Щонайперше, я – співачка і не можу уявити свого життя без пісні. Найкомфортніше, найспокійніше, найзатишніше почуваюсь на сцені. По-друге, ще дванадцятирічною дівчинкою заявивши мамі, що обов'язково навчатимусь на факультеті міжнародних відносин, я здійснила це дитяче бажання: завдяки хорошим знанням і наполегливості поступила у Львівський університет. Тепер я кандидат політичних наук, викладач ЛНУ ім. І. Франка, доцент кафедри міжнародних відносин. Веду спецкурси “Інформаційні війни” та “Міжнародні відносини і світова політика”, що зараз є особливо актуальним.

Ще одна важлива частина мого життя – діяльність як голови Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань. Робота на цій посаді дуже відповідальна, складна і трудоемка, але надзвичайно цікава.

Сьогодні ж я найбільше займаюся волонтерством. Ще з початку Майдану визначила для себе саме цю діяльність пріоритетною і тепер розумію – головне, щоб хлопці, які воюють, були одягнені, нагодовані, забезпечені, і це нас наближає до перемоги, і, відповідно, до спокійного мирного життя.

- Ти була львівським “голосом Майдану”. Чого очікувала від Євромайдану і чи справдилися твої сподівання?

- Все було даремно. Нація змінилась, сьогоднішня змінилась і майбутнє наше зміниться. Найважливіше, мабуть, зараз те, що ми маємо пантеон новітніх Героїв – яскравий приклад патріотизму для сучасної молоді і прийдешніх поколінь. Переконана, що Майдан – початок нашої перемоги над відсталістю, рабством, байдужістю, ницістю та над московськими демонами, які століттями розривали і нищили Україну. Так, свята перемога дається нам потом і кров'ю, але тим ціннішою вона буде для наступних поколінь.

Завдяки Євромайдану ми налагодили контакти по всьому світу – зараз тільки напиши посил, і він миттю розходитьсь. Де б не жили українці, вони відчували потребу єднатися. Назву два приклади єднання непокіненого – це коли ультрас (футбольні фани) почали слідкувати за порядком і коли татари відкрили для віруючих українців свої мечеті в Криму (українські церкви закривали), а потім для татар зробили те ж саме християнські церкви у Львові ...

– Ти вже відвідувала Канаду. Які враження? Чи відрізняються українці України і Канади?

– Як на мене, українці всюди українці: такі ж гостинні, щирі, рідні; інколи, не порозумівшись, сваряться, зате швидко миряться.

Коли я приїхала в Канаду вперше (2012), то вже в аеропорту відчула, як круто бути тут українцем, хоча вдома, зізнаюсь, такого відчуття не було. Це була для мене незабутня поїздка. Про діаспору багато хороших речей можна сказати: і як тепло приймали, і які цікаві зустрічі влаштовували, і якими вдячними слухачами були на концертах. Дозволю собі сказати про те, що стурбувало. Здається мені, потрібно канадським українцям залишити в минулому давні непорозуміння між деякими громадами та організаціями. Вважаю, що ті історичні моменти, за які вони трималися, щоб зберегти свою ідентичність, уже не варті чвар. Україна як незалежна держава є, потрібно усім разом підтримувати і зміцнювати її. Сьогодні, щоб протистояти ворогу, слід забути всі суперечки і гуртуватись, єднатися. Завдяки українцям Канади і світу відбулася Революція Гідності – нас почули, підтримали, допомогли.

– Софіє, поділися своїми творчими планами.

– Працюю зараз над новим альбомом “А я живий”, який присвячений Майдану та АТО, він про захисників і для захисників України. Планую закінчити проект цього року. До альбому увійдуть не лише пісні, а й короткі свідчення бійців: їх враження, відчуття, страхи, побажання... Мрію видати його великим тиражем, а всі виручені кошти спрямувати на благодійність (запечення родин загиблих, поранених). Деякі тексти мені допомагали писати самі бійці. Пісню “А я живий” маю надію записати спільно з воїнами батальйону “Азов”, які включають її на повну гучність перед кожним боєм і “тролять” ворога. Полюбилася бійцям також пісня “Я покохала вас на лінії вогню”.

– Як ти відпочиваєш? Яку музику слухаєш?

– Маю велику проблему – не вмію відпочивати. Найкращий відпочинок для мене – це зміна виду діяльності. Люблю рок (Nickelback, Terasbetoni), ще з дитинства подобається хіп-хоп і пісні Олександра Пономарьова. Коли над чимось працюю, завжди слухаю інструментальну музику – надихає... І, зрозуміло, без лемківських пісень ніяк не обійтись та моїх улюблених Kozak System. Останнім часом припала до душі «Ніхто крім нас» гурту “Тартак” і Сашка Положинського.

– Твої побажання читачам “Разом”...

– Папа Римський, перебуваючи з візитом в Україні, зокрема у Львові, казав, що є ще одна заповідь Бога – НЕ БІЙСЯ!. Ось і мені хочеться побажати усім не боятися – не боятися бути самим собою, відстоювати свої права, не боятися мріяти і, незважаючи на перешкоди, вершити гарні справи як для України, так і для себе.

Разом ми перемаємо!

Джерело: <http://razommedia.com/sofiya/>

ОГОЛОШЕННЯ ТА АНОНСИ

1. ПЛАН ОСНОВНИХ ЗАХОДІВ ЛОО ВУТ «ЛЕМКІВЩИНА» НА 2015 РІК.

За рішенням засідання Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства «Лемківщина», яке відбулося 11 березня 2015, членами правління було прийнято такий план заходів організації на 2015 рік.

Пор. №	Основні заходи	Терміни проведення	Відповідальні
1	Організація і проведення різдвяного свята у лемківських традиціях «Лемківське Різдво».	Січень	Правління ЛОО ВУТА
2	Підготовка та проведення щорічної конференції Львівської обласної організації ВУТА.	Березень	Правління ЛОО ВУТА
3	Поїздки по місцях Михайла Вербицького (*04.03.1815-†07.12.1870) в с.с.Явірник-Руський і Млини з нагоди 200-ліття від дня народження-українського композитора, священика, автора музики <u>Гімну України «Ще не вмерла України»</u> та 150-ліття вперше виконаного Гімну України у м.Перемишль.	Лютий – Березень	Правління ЛОО ВУТА
4	Поїздка в м.Дукля, Сяноцького повіту, Польща з метою проведення переговорів щодо встановлення табличок, в т.ч. українською мовою на обеліску при пам'ятнику «Хрест Поєднання».	Березень – Квітень	Правління ЛОО ВУТА
5	Участь у підготовці та проведенні міжнародної виставки-конкурсу	Квітень	П. Гандяк С.Майкович

	«Лемківська писанка».		
6	Поїздка делегації Львівщини в с.Красна і с.Ванівку, Кросненського повіту, Польща, з метою відвідання Храмів та захоронень предків.	Травень – Червень	М. Дмитрах Я. Начас
7	Відкриття пам'ятника депортованим в с.Сокільники, Пустомитівський район, (28 червня).	Червень	С.Майкович В.Шуркало
8	День Пам'яті українського поета, прозаїка, літературознавця Богдана-Ігоря Антонича–78 річниця з дня смерті.	Липень	Президія ЛОО ВУТА
9	Участь лемківських художніх колективів і делегацій Львівщини у міжнародному фестивалі лемківської культури «Лемківська Ватра», 17-19 липня, с.Ждиня, Польща.	Липень	Правління ЛОО ВУТА
10	Участь у міжнародному фестивалі «Од Русаль до Яна», 25-26 липня, с.Зиндранова, Польща.	Липень	Правління ЛОО ВУТА
11	Участь творчих колективів і делегацій Львівщини у Всеукраїнському фестивалі лемківської культури «Дзвони Лемківщини», 1-2 серпня, м.Монастириськ.	Серпень	Правління ЛОО ВУТА
12	Проведення Львівського обласного Лемківського фестивалю «Гомін Лемківщини-2015», 22-23 серпня, с.Зимна Вода, Львівщина.	Серпень	Правління ЛОО ВУТА
13	Поїздка делегації Львівщини в с.Босько, Польща, з метою відвідання захоронень та місця греко-католицької церкви.	Вересень	Я. Козак Б. Бобак
14	Участь у проведенні Лемківської Ватри в: с.Нагірне, Самбірського району, Львівська область; м.Борислав, Львівська область	Вересень	Правління ЛОО ВУТА
15	Поїздка в м.Дукля, Сяноцького повіту, Польща з метою відзначення 71-річниці Дукельської операції в якій загинуло понад	Вересень	Правління ЛОО ВУТА

	70 000 українців з України, Польщі, Словаччини; покладення вінків, лампадок.		
16	Поїздка в с.с.Ославиця, Репедь, м.Команча та на гору Хрещата, Команчівська гміна, Сяноцького повіту, Польща з метою відвідання захоронень предків, церков, зруйнованого шпиталю та пам'ятного місця воїнам УПА, покладення вінків, лампадок.	Жовтень	Правління ЛОО ВУТА
17	Відзначення 106 річниці з дня народження Богдана-Ігоря Антонича та 6-ої річниці музею-садиби родини Антоничів, с.Бортятин, Мостиського району, 3-4 жовтня.	Жовтень	Президія ЛОО ВУТА
18	Участь у проведенні фестивалю-конкурсу «Пісні незабутого краю» в м.Городок, Львівська область.	Жовтень	Н.Зятник
19	Участь у проведенні Лемківського Кермешу в м.Пустомити, Львівська область.	Листопад	В.Шуркало
20	Активізація роботи по прийому нових членів товариств та по створенню нових осередків.	Протягом року	Правління ЛОО ВУТА
21	Підтримка та заохочення інформаційної і видавничої діяльності про історію і культуру Лемківщини, збору свідчень про життя та депортацію лемків.	Протягом року	Правління ЛОО ВУТА
22	Участь у заходах об'єднання товариств депортованих українців «Закерзоння».	Протягом року	Президія ЛОО ВУТА
23	Участь у заходах Львівської обласної організації суспільно-культурного товариства «Холмщина».	Протягом року	Президія ЛОО ВУТА
24	Координація роботи та проведення спільних заходів із Львівською обласною молодіжною організацією «Молода Лемківщина».	Постійно	Президія ЛОО ВУТА
25	Сприяння та підтримка в організації та проведенні міжнародного історико-краєзнавчого табору-експедиції «Вирій», з	Постійно	Правління ЛОО ВУТА

	метою збереження історичної пам'яті та історичних пам'яток на теренах етнічних українських земель на Закерзонні.		
26	Участь у міжнародних зустрічах, фестивалях, відзначення видатних дат і подій, відвідання місць захоронень предків та інших заходів, які проходять на території Лемківщини.	Постійно	Правління ЛОО ВУТА
27	Відзначення видатних дат, приурочених визначним історичним подіям і присвячених видатним людям Лемківщини.	Постійно	Голови осередків
28	Участь у проведенні міських і районних фестивалів та у мистецьких виставкових заходах, конкурсах тощо.	Постійно	Правління ЛОО ВУТА
29	Консультації з питань підготовки документів для візового забезпечення членів лемківської громади Львівщини до консульських відділів та візових центрів.	Постійно	Президія ЛОО ВУТА

2. V МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛЕМКИ, БОЙКИ, ГУЦУЛИ, РУСИНИ – ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, МАТЕРІАЛЬНА ТА ДУХОВНА КУЛЬТУРА» ДО 70-ТОЇ РІЧНИЦІ ВИСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ З ПОЛЬЩІ В УРСР У 1944-1946 РР.

Запрошуємо до участі в конференції, яку організовує Інститут історії та політології Поморської академії (м. Слупськ, Польща) у співпраці з Інститутом політології Зеленогурського університету (м. Зелена Гора, Польща), Українським історичним товариством в Польщі, Кафедрою історії політично-юридичних доктрин та історії права Зеленогурського університету,

Відділом русиністики філософського факультету в Новому Саді (Сербія), Інститутом народознавства Національної академії наук України (Львів, Україна), Факультетом історії Ужгородського національного університету (Україна), Кафедрою історії філософського факультету університету імені Матея Бела в Банській Бистриці (Словаччина), а також Музеєм української культури в Свиднику (Словаччина).

Цей захід є продовженням низки конференцій: «Лемки, Бойки, Русини – минуле, теперішнє та майбутнє» (Зелена Гора, 2007 р.), «Лемки, Бойки, Гуцули, Русини – історія, сучасність, матеріальна та духовна культура» (Зелена Гора, 2009 р.; Слупськ, 2011 р.; Свидник, 2014 р.).

Цьогорічна конференція відбудеться в 70-ту річницю переселень українців з Польщі до УРСР в 1944-1946 рр.

До організаційного комітету конференції входять: професор Поморської академії, керівник відділу Східних студій Поморської академії, доктор наук Роман Дрозд; секретар – кандидат наук Роберт Кушнеж; секретар – кандидат наук Аркадіуш Слабіг; магістр-інженер Катерина Мудрик-Прашчак.

До складу наукового комітету конференції входять: доктор наук, професор Поморської академії Тадеуш Сухарський – проректор з наукових питань Поморської академії; проф. Міхал Шмігель (Університет імені Матея Бела в Банській Бистриці);

проф. Маріан Гайдош (Словацька Академія Наук); доктор наук Стефан Дудра, проф. Зеленогурського університету (Інститут політології ЗУ); доктор наук Богдан Гальчак, проф. Зеленогурського університету (Кафедра історії політично-юридичних доктрин та історії права ЗУ); Українське історичне товариство в Польщі; доктор наук Зенон Романов, проф. Поморської академії (директор Інституту історії та політології ПА); проф. Ярослав Тарас (Інститут народознавства НАН України); проф. Янко Рамач (Відділ русиністики філософського факультету в Новому Саді); доктор Пйотр Похили (Інститут політології ЗУ).

Конференція має інтердисциплінарний характер. Робочими мовами конференції є: польська, українська та словацька. Мета – презентація історії, культури та сучасних проблем регіональних груп, які проживають на українсько-польсько-словацько-угорському пограниччі: лемків, бойків, гуцулів, русинів (що проживають в північно-східній Словаччині та на Закарпатті (Україна)).

До участі в конференції запрошуються також дослідники, які цікавляться тематикою українських регіональних груп, що походять не лише з Низьких Бескидів чи Бещад, а й з Перемиського Підгір'я, Люблінщини та Підляшшя.

Усіх бажаючих взяти участь у конференції просимо заповнити анкету учасника та до 30 квітня 2015 року вислати її на електронну адресу: katarzyna.praszczak@apsl.edu.pl (магістр-інженер Катерина Мудрик-Прашчак).

Умовою участі є оплата організаційного внеску 50 євро (орієнтовно 210 польських злотих). В рамках оплати організатори забезпечують учаснику проживання, харчування та публікацію в збірнику виголошених на конференції статей.

Оплату потрібно здійснити до 31 серпня 2015 р. шляхом переказу коштів на рахунок Поморської академії в Слупську (konto Akademii Pomorskiej w Słupsku, ul. Arciszewskiego 22 A, 76-200 Słupsk):

Банк отримувача: Alior Bank SA, 02-232 Warszawa, ul. Łopuszańska 38d

Номер рахунку: PL 71 2490 0005 0000 4520 8377 0269

SWIFT : ALBPPLPW В призначенні платежу просимо вказати номер суб рахунку: 249-510 або вписати: «Łemkowie, Bojkowie, Huculi, Rusini»

Учасники за межами Європейського Союзу зможуть сплатити організаційний внесок безпосередньо в Слупську.

У разі необхідності отримання рахунку-фактури просимо вказати в анкеті учасника відповідні дані: назву інституту, адресу, код ЄДРПОУ.

Організатори бажають, щоб виголошені доповіді якомога швидше були видані друком. Задля цього просимо надіслати тексти доповідей в редакцію до кінця вересня 2015 р. Після вказаного терміну тексти прийматися не будуть.

Для належної роботи редакційної колегії наполегливо просимо авторів надсилати тексти згідно з вимогами, вказаними в додатку до цього листа. Організатори залишають за собою право відхилити надісланий текст, якщо його зміст не збігається з тематикою конференції, якщо він не відповідає вимогам до наукової роботи або не відредагований згідно з вимогами, визначеними організаторами.

В першу чергу до друку рекомендуватимуться тексти осіб, які особисто візьмуть участь у конференції.

3. ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРЕЛІК ЗАПЛАНОВАНИХ ФЕСТИВАЛІВ ЛЕМКІВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ:

- **Травень 2015** – фестиваль лемківської культури в с. Лютенські Будища, Полтавської обл.
- **19-21 червня** – фестиваль культури русинів-українців Словацької республіки
- **27-28 червня** – Лемківська Ватра на Оселі Елленвіл - США
- **17-19 липня** - «Лемківська Ватра», с.Ждиня, Польща.
- **25-26 липня** - фестиваль «Од Русаль до Яна», с.Зиндранова, Польща
- **1-2 серпня** - Всеукраїнський фестиваль лемківської культури «Дзвони Лемківщини», м.Монастириськ.
- **1-3 серпня** – Лемківська Ватра в Канаді
- **22-23 серпня** -Львівський обласний Лемківський фестивалюв «Гомін Лемківщини-2015», с.Зимна Вода, Львівщина.
- **1-ша неділя вересня** - Лемківська Ватра в с.Нагірне, Самбірського району, Львівська область;